

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

TO NIE CZESI

Litwini nie są Słowianami. Chciałbym na to zwrócić uwagę wszystkich wyznawców rasizmu w Polsce.

Bo czy nie jest zdumiewająca postawa społeczeństwa polskiego wobec Litwy. Zagarnięcie całych Czech przez Hitlera znieśliśmy w miarę spokojnie. Wymuszenie na Litwie oddania Kłajpedy Niemcom przyprawia nas niemal o wściekłość. Oburzenie na Niemców jest powszechne. Nie występuje ono w Wilnie w takim stopniu jak w Poznańskim i na zachodzie Polski. W pół godziny po wiadomości o decyzji rządu litewskiego mieliśmy już telefon z Poznania, sygnalizujący najwęższe oburzenie, pełny zdziwienia, że w Wilnie tę wiadomość przyjęto stosunkowo spokojnie. Rzecz niebywała jak na stosunki międzynarodowe i dawne złe nawyki naszego narodu z okresu złotej wolności. Opinia społeczna nie tylko nie wzdryga się przed myślą wplątania się w zatarg zbrojny z Niemcami, o cudze dobro, ale wprost ma za złe naszemu rządowi, że Litwy do obrony Kłajpedy nie nakłonił okazaniem zbrojnej pomocy.

Litwini są pod tym względem dla naszego rządu o wiele więcej wyrozumiali od części społeczeństwa polskiego.

Rząd litewski zdecydował się oddać Kłajpedę, ale jak wynika z informacji dochodzących do nas z Kowna, decyzja ta nie przyszła łatwo. W łonie litewskiej Rady Ministrów doszło do bardzo ostrego konfliktu między zwolennikami obrony Kłajpedy za wszelką cenę a zwolennikami oddania Kłajpedy i skupienia wszystkich sił dla obrony tzw. „Wielkiej Litwy“.

Nie ma więc wątpliwości, że istnieje i w łonie rządu litewskiego i w łonie społeczeństwa rycerski duch i wola walki z przemocą. Wiadomości te, rzecz oczywista, nie mogą nas Polaków nie napędzić rozrzewnieniem dla naszych dawnych i da Bóg, przyszłych towarzyszywów broni.

Litwini już to rozumieją. Umieją się zdobyć na dużą odwagę przekonania i ujmujący nas krytycyzm dla własnych błędów.

„XX Amzius“ pisze o tym bardzo wymownie w ten sposób:

„To też i dla Litwinów byłoby rzeczą ważniejszą dokładnie wiedzieć, jak się zachowa Polska w najbliższej przyszłości (te i wszystkie inne podkreślenia nasze), bowiem wobec wytorzonej sytuacji zagadnienie to może interesować nie tylko Polaków, lecz również Litwinów. Sądzę, że czytelnik zgodzi się z poglądem tych polityków, których zdaniem los Litwy w obecnej sytuacji jest ściśle związany z losem Polski i innych narodów Europy Północno-Wschodniej.

Położenie jest w wysokim stopniu tragiczne, lecz, jak się zdaje, nie bez wyjścia...

Bez względu na to, jakie by nie były wypadki dni najbliższych, jedno jest jasne: gdy mówimy o Litwie: żeby Naród Litewski przede wszystkim należał do siebie, powagę momentu i jego niebezpieczeństwo. Ta świadomość szczególnie jest dla Litwinów ważna, gdyż niestety, nie została ona zaszczeplana w ciągu krótkiego okresu niepodległości Litwy, nie tylko w masach ludowych, lecz również w sferach inteligentnych (zwłaszcza wśród młodzieży), którym brak tej politycznej kultury, bez której jest nie do pomyślenia jakakolwiek poważna, obiektywna, realna polityka zagraniczna. Dziś dopiero widać wpływ niebezpiecznej demagogii, prowadzonej w dziedzinie zagadnień polityki zagranicznej, która tak niemiłosiernie w ciągu szeregu lat była prowadzona wśród Narodu Litewskiego ze względów czysto partyjnych, a na rachunek narodu i państwa“.

„XX Amzius“ jest organem umiar kowanej opozycji. Stąd łatwiej sobie może pozwolić na krytycyzm od oficjalnej prasy rządowej.

Mamy jednak wszystkie podstawy do twierdzenia, że rycerski duch, ja-

Sensacyjny układ Rzeszy z Rumunią

Niemcy mają wywozić z Rumunii zboże, naftę, surowce kopalniane, wzmian — będą ją zbroić

BERLIN (Pat). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Bukaresztu iż w dniu wczorajszym podpisany został układ niemiecko-rumuński. BERLIN (Pat). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Bukaresztu: Rządy niemiecki i rumuński zgodne są w ocenie, że rumuńska produkcja kryje w sobie jeszcze daleko idące możliwości rozwoju.

Rumuńska produkcja może zostać przez celową organizację podniesioną, przez co może znaleźć powiększony zbyt w graniczących z Rumunią obszarach i w Wielkiej Rzeszy.

Niemcy oświadczyły w nowym układzie gotowość oddania do rozporządzenia w dziedzinie gospodarstwa rolnego i drzewnego swego doświadczenia oraz dostarczania gospodarstwom rządowym. Układ przewiduje, iż w uzupełnieniu tego układu opracowany zostanie WIELOLETNI PLAN GOSPODARCZY.

Plan gospodarczy ma zaspokoić niemieckie potrzeby importowe oraz brać pod uwagę możliwości rozwoju produkcji rumuńskiej. Plan gospodarczy winien przede wszystkim być nastawiony na rozwój rumuńskiej produkcji rolnej. Przy tym zostanie między in. wzięta pod uwagę uprawa nowych produktów rolnych oraz zwiększenie już istniejących upraw.

Plan przewiduje dostawę maszyn i urządzeń dla kopalni w Rumunii. Zostaną ZAŁOŻONE NIEMIECKO-RUMUŃSKIE TOWARZYSTWA celem

eksploatacji miedzi, siarki i żwiru w Dobrudzy, rud chromowych w Banacie i rud manganowych w okolicy Vatra Donnel - Brostem. Uwzględniono także również wykorzystanie złóż banksytu oraz rozbudowa przemysłu aluminowego.

Założone zostanie rumuńsko - niemieckie towarzystwo, mające na celu wydobywanie oleju mineralnego oraz przeprowadzenie programu wierceń oraz PODZIAŁU TERENÓW NAFTOWYCH. Dalej przewiduje plan gospodarczy utworzenie WOLNYCH STREF, w których założone zostaną zakłady przemysłowe i handlowe. W wolnych strefach mogą być zakładane również składy i urzędnia przeładunkowe dla niemieckiej żeglugi.

Plan gospodarczy przewiduje poza tym dostawę sprzętu wojskowego i przedmiotów uzbrojenia dla rumuńskiej armii, marynarki, broni lotniczej i przemysłu zbrojeniowego oraz powstawanie zakładów o charakterze publicznym.

Traktat wchodzi w życie w miesiąc po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w czasie możliwie najkrótszym w Berlinie. Traktat ma moc obowiązującą do 31 marca 1944 r.

INCYDENT WĘGIERSKO-SŁOWACKI

BRATYSŁAWA (Pat). Zajścia na pograniczu węgierskim wyglądają w relacji słowackiej, jak następuje:

W nocy na czwartek wojska węgierskie przekroczyły granicę węgiersko - słowacką, a to w kierunku Wielkie Berezna, Starina. O godz. 8 wojska węgierskie osiągnęły linię Ulicz-Ubla, Kreczawa Jankowce (w odległości 6—10 km. od granicy).

O godz. 9,30 wojska węgierskie zajęły linie Sobrance, Palin (t. j.

od 6—20 km. od granicy). O godz. 11 Węgrzy byli na linii Roztoky, Kalne, Fokyszowce.

Minister obrony narodowej Csatlos oraz komendant główny gwardii ks. Hlinki Mach wydali niezwłocznie niezbędne zarządzenia. Granica słowacka została wzmocniona na całej linii. Szef sztabu politycznego gwardii ks. Hlinki w towarzystwie oficerów wyjechał na objazd granic od Bratysławy przez Nitru aż na wschód. U premiera Tiso odbywały się dzisiaj narady.

Jak twierdzą, rząd rozwinął energiczną działalność zarówno na polu wojskowym, jak i dyplomatycznym. Główny komendant gwardii ks. Hlinki nakazał pogotowie gwardii we wszystkich powiatach, graniczących z Węgrami. Członkowie gwardii, którzy są jednocześnie rezerwistami, zostali oddani do dyspozycji wojska.

BUDAPESZT (Pat). Jak urzędowo komunikują, minister spraw zagranicznych rządu słowackiego przesłał na ręce węgierskiego ministra spraw zagranicznych telegram, protestujący przeciwko temu, jakoby wojska węgierskie miały wkroczyć z Rusi Podkarpackiej na terytorium Słowacji, gdzie prowadzą akcję wojskową.

Minister Csaky odpowiedział ministrowi słowackiemu i przyrzekł za rządzić niezwłoczne śledztwo, o którego wyniku zawiadomi rząd słowacki.

Równocześnie minister Csaky zwrócił uwagę rządowi słowackiemu, że wschodnia granica Słowacji nie jest ustalona i jest możliwe, że z tego powodu powstały lokalne starcia między wojskami słowackimi a węgierskimi.

BUDAPESZT. (PAT.) Węgierska agencja telegraficzna komunikuje: Ponieważ wyłonila się potrzeba zabezpieczenia linii kolejowej, biegnącej dolną rzeką Ung, węgierskie oddziały wojskowe obsadziły wieczor kilka punktów na zachód od doliny Ungu. Jak wiadomo, linia graniczna między Słowacją a Rusią Podkarpacką nigdy nie była ustalona, co również w przeszłości dawało powody do ciągłych tarć. Spokój obecnie został przywrócony, ale w celu wyłączenia na przyszłość wszelkich waśni, mieszana komisja węgiersko-słowacka ustali ostateczną granicę. W tym celu rząd węgierski szuka kontaktu z rządem bratysławskim.

Wojska niemieckie

gwarantują (!) „niepodległość“ Słowacji

BERLIN (Pat). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi: Ogłoszono tekst układu ochronnego ze Słowacją, pod pisanego przez Ribbentropa z jednej strony, z drugiej zaś przez Tiso, Tu ka i Durczafskiego.

Układ stwierdza na wstępie, że rządy niemiecki i słowacki — po od daniu się państwa słowackiego pod ochronę Rzeszy — doszły do porozumienia w sprawie uregulowania układu dem wynikających z tego następstw. W tym celu doszło do porozumienia w sprawie następujących postanowień:

Art. 1. Rzesza Niemiecka obejmuje ochronę polityczną niezależności państwa słowackiego oraz nienaruszalności jego obszaru.

Art. 2. Dla przeprowadzenia przejętej przez Rzeszę Niemiecką ochrony, niemieckie siły zbrojne mają w każdym czasie prawo tworzenia wojskowych urzędów oraz utrzymywania w nich załóg w sile, uznanej przez Rzeszę za niezbędną, w strefie, której granica od strony zachodniej przebiega przez granicę państwa słowackiego, od wschodniej zaś przez linię przechodzącą wschodnim krańcem małych Karpat, wschodnim krańcem Białych Karpat i wschodnim krańcem

gór Jawornickich. Rząd słowacki wyda zarządzenia, aby niemieckim siłom zbrojnym oddane zostały do dyspozycji potrzebne do tych urzędów tereny. Rząd słowacki zgodzi się na zarządzenia konieczne dla wolnego od cła zaopatrzenia wojsk niemieckich oraz wolnych od cła dostaw dla urzędów wojskowych z Rzeszy Niemieckiej. W wyżej wspomnianej strefie wykonywać będą niemieckie siły zbrojne prawa zwierzchnictwa wojskowego. Osoby, posiadające obywatelstwo niemieckie, które na zasadzie prywatnej umowy zajęte są budową niemieckich urzędów wojskowych w wyżej wspomnianej strefie, podlegają sądom niemieckim.

Art. 3. Rząd słowacki organizować będzie własne siły wojskowe w ścisłym porozumieniu z niemieckimi siłami zbrojnymi.

Art. 4. W myśl przyjętego stosunku ochrony, rząd słowacki będzie stale prowadził swą politykę zagraniczną w ścisłym porozumieniu z rządem niemieckim.

Art. 5. Układ ten wchodzi natychmiast z chwilą podpisania w życie i posiada ważność na okres 25 lat. Obydwa rządy porozumieją się przed upływem tego okresu czasu w sprawie przedłużenia.

Hitler w Kłajpedzie

BERLIN. (PAT.) W czwartek około godz. 10 rano pancernik „Deutschland“, na którego pokładzie znajdował się kanclerz Hitler, stanął na redzie przed portem kłajpedzkim.

Po objeździe miasta kolumna wozów z kanclerzem Hitlerem na czele podjechała pod gmach Teatru, do którego wprowadził kanclerza dr Neuman.

Zabrał głos kanclerz Hitler, wyrażając swą radość, że Kłajpeda powróciła do Wielkiej Rzeszy. „Wprowadzam was spowrotem — mówił kanclerz — do tej Ojczyzny, której nie zapomniałście i która również was nie zapomniała“. Wyrażając w imieniu narodu niemieckiego podziękowanie kłajpedzianom, że wytrwali w walce o swe prawa i przynależność do Rzeszy, kanclerz mówił dalej: „Wróciście do tej Rzeszy, która nie powierza swych losów obcym i zdecydowana jest nadal kierować swym losem nawet wówczas, gdy to innym się nie podoba. Poprzednie lata niedoli i biedy — ciągnął dalej kanclerz — niech będą nauką na przyszłość, czego się mogą Niemcy spodziewać od świata. Niemcy nie mają zamiaru — mówił Hitler — krzywdzenia innych ludzi, lecz krzywdy, które się Niemcom stały, winny być naprawione. Sądzę — powiedział kanclerz Hitler — że jesteśmy w zasadzie przy końcu tej jedynej w swoim rodzaju naprawy krzywdy. (In wesentlichen sind wir am abschluss dieser einzigartigen wiedergerutmachung).

W godzinach wieczornych opublikowany został urzędowy tekst mowy kłajpedzkiej kanclerza Hitlera, jako ostateczny. Końcowy ustęp mowy otrzymał następujące sformułowanie:

„Wiemy, czego możemy oczekiwać od pozostałego świata. Nie mamy zamiaru wyrządzać światu z tego powodu krzywdy. Jednak krzywda, którą nam wyrządzono, musiała znaleźć koniec“.

Po południu kanclerz Hitler drogą morską opuścił Kłajpedę.

Statki litewskie w Gdyni

GDYNIA. (PAT.) Przybyły do Gdyni 3 handlowe statki litewskie: S/S „Nida“, „Kaunas“ i „Utena“, które opuściły Kłajpedę w dniu wczorajszym w południe w związku z nowopowstałą sytuacją polityczną.

Po przybyciu do Gdyni statki litewskie napis na burcie „Kłajpeda“, określający port macierzysty, przemalowały na „Święta“, nowy port macierzysty litewski. Statki litewskie opuściły dziś Gdynię, udając się do Antwerpii.

Porozumienie angielsko-francuskie

LONDYN (Pat). „News Chronicle“ twierdzi, że BONNET UDZIELIŁ PI SEMNEGO ZOBOWIĄZANIA LORDO WI HALIFAXOWI, IŻ FRANCJA PÓJDZIE RAZEM Z W. BRYTANIĄ WE WSZELKICH AKCJACH ZAPOBIEGAWCZYCH DAŁSZEMU ROZSZERZANIU SIĘ AGRESJI NIEMIECKIEJ W EUROPIE.

Dziennik w następujący sposób sumuje pozycje, jakie wynikły wskutek rozmów Bonneta z Chamberlainem i twierdzi, że w następujących punktach Bonnet udzielił Daladierowi sprawozdania:

1) rząd brytyjski zdecydowany jest przeciwstawić się wszelkim usiłowaniom niemieckim panowania nad Europą,

2) wzajemne zobowiązania Francji i W. Brytanii są całkowicie określone. Zobowiązania te wejdą w życie nawet w wypadku pośredniej agresji.

Rezultatem dotychczasowych rozmów londyńskich — jak twierdzi prasa — jest rozciągnięcie automatyzmu pomocy Francji i Anglii na całą Europę zachodnią.

Piotr Lemlesz

ki zdaje się okazywać i partia rządząca i całe społeczeństwo wobec agresji niemieckiej zbliża do nas naród litewski. Gdy cała Europa się trzęsie i codziennie nowe państwo traci niepodległość, zdając się na łaskę i niełaskę Hitlera szczególnie cenną pozycją w Europie jest odporność Litwy.

Akt wcielenia Kłajpedy do Rzeszy

BERLIN, (PAT). Jak donosi nie mleckie biuro informacyjne, niemiecko-litewski układ państwowy o ponownym złączeniu Obszaru Kłajpedzkiego z Rzeszą Niemiecką ma brzmienie następujące:

„Niemiecki kanclerz Rzeszy i prezydent Republiki Litewskiej postanowi uregulować w drodze układu państwowego ponowne złączenie Obszaru Kłajpedzkiego z Rzeszą Niemiecką, wyjaśnić sprawy, niezakończony między Niemcami a Litwą i w ten sposób otworzyć drogę dla przyjaznego ustalenia stosunków między oboma krajami. W tym celu powołali upelnomocnionych: niemiecki kanclerz Rzeszy ministra spraw zagranicznych p. Loachima von Ribbentropa, a prezydent Republiki Litewskiej ministra praw zagranicznych p. Juozasa Urbysa i posła w Berlinie p. Kazysa Kirpę, którzy po wymianie swych w dobrej i należytej formie sporządzone pełnomocnictw porozumieć się co do następujących postanowień:

Art. 1. Odłączony na mocy traktatu wersalskiego od Niemiec Obszar

Kłajpedzki zostaje z dniem dzisiejszym ponownie złączony z Rzeszą Niemiecką.

Art. 2. Obszar Kłajpedzki zostaje niezwłocznie opróżniony z litewskich sił wojskowych i policyjnych. Rząd litewski postara się o to, by obszar ten przy ewakuacji pozostawiony został w porządku. Obie strony, o ile zajdzie potrzeba, mianują komisarzy, którzy mają przeprowadzić przekazanie administracji, nie znajdując się w rękach władz autonomicznych Obszaru Kłajpedzkiego. Uregulowanie powstałych spraw, wypływających ze zmiany suwerenności państwowej, w szczególności spraw gospodarczych i finansowych, urzędniczych, jak również spraw dotyczących przynależności do państwowej, zastrzeżone zostaje dla osobnego porozumienia.

Art. 3. Biorąc pod uwagę potrzebę gospodarcze Litwy, stworzona zo-

stanie w Kłajpedzie dla Litwy wolna strefa. Szczegóły zostaną załatwione według wytycznych dołączonego do tego układu aneksu.

Art. 4. Dla wzmocnienia swej decyzji co do zapewnienia przyjaznego rozwoju stosunków między Niemcami a Litwą, obie strony zobowiązują się nie uciekać się wzajemnie do stosowania przemocy ani nie popierać użycia przemocy, skierowanej przeciwko jednemu z kontrahentów przez stronę trzecią.

Art. 5. Układ niniejszy wchodzi w życie z chwilą podpisania w do wód czego pełnomocnicy obu stron podpisali układ ten, sporządzony w dwóch oryginałach w języku niemieckim i litewskim.

Berlin, 22 marca 1939 r.

(—) JOACHIM VON RIBBENTROP
(—) URBSZYS, (—) SKIRPA.

Dostęp Litwy do morza będzie regulowany przez litewsko-niemieckie Kłajpedzkie T-wo Portowe

ANEKS DO ART. 3. niemiecko-litewskiego układu z dnia 22 marca 1939 r. ogłoszony przez Niemieckie Biuro informacyjne brzmi jak następuje:

1) Niemiecki zarząd portu w Kłajpedzie, który przejmie zarząd nad dotychczasowym majątkiem Państwa Litewskiego w porcie kłajpedzkim, przechodzącym na skutek ponownego złączenia obszaru kłajpedzkiego z Rzeszą Niemiecką na własność Rzeszy, zawrze z mającym powstać w Kłajpedzie towarzystwem (Kłajpedzkim Towarzystwem Portowym), utworzonym za porozumieniem pomiędzy rządem litewskim i niemieckim, o przeważającym kapitale litewskim, umowę prywatnoprawną o przekazaniu i uprzywilejowanym użytkowaniu wspomnianych dalej urządzeń portowych w Kłajpedzie.

W umowie tej uzgodnione zostanie co następuje: Zarząd portu oddaje Kłajpedzkemu Towarzystwu Portowemu w dzierżawę na 99 LAT użytkowanie urządzeń, obszarów gruntowych i wodnych portu kłajpedzkiego w wystarczającym zakresie, który ma być jeszcze bliżej ustalony.

Towarzystwo Portowe, zobowiązane jest oddać urządzenia portowe do rozporządzenia celem zaspokojenia wszystkich potrzeb ruchu komunikacyjnego. Z uwagi na pożyteczne przez rząd litewski inwestycje na obszarze portu tenuta dzierżawna uznana jest za uliszczoną. Kłajpedzkie Towarzystwo Portowe przejmie utrzymanie, administrację i wszelką dalszą rozbudowę przekazanych mu w dzierżawę obszarów i urządzeń. Oplaty

portowe będą ściągane przez Towarzystwo. Wysokość tych opłat zostanie ustalona przez zarząd portu na podstawie wniosków towarzystwa.

2) Kłajpedzkie Towarzystwo Portowe otrzyma dalekoidące ulgi podatkowe. Utworzone będą wolne strefy, których położenie i granice winny zostać uzgodnione. Poza tym wszelkie niemieckie prawa suwerenne na wydzielonych obszarach i wolnych strefach pozostają nienaruszone. Komunikacja z wolnymi strefami zostanie ułatwiona przez połączenie kolejowe z Kottingen w ten sposób, że wprowadzona zostanie po bliższym porozumieniu między uczestniczącymi zarządami niemieckim i litewskim wolnocłowa tranzytowa komunikacja towarowa według odpowiednich stawek taryfowych w zamkniętych pociągach. Również pozostała komunikacja na szlakach wodnych i drogach lądowych między Litwą i wolnymi strefami zostanie w ramach postanowień niemieckich, o ile możliwości ułatwiona. Zagadnienia, wynikające z stacjonowania litewskich statków na wodach obszaru kłajpedzkiego, zwłaszcza natury podatkowej, zostaną uregulowane między miarodajnymi czynnikami niemieckimi i litewskimi w zadawalający sposób.

Na miesiąc osadzony został red. Mackiewicz w Berezie Interwencje u p. Premiera

Wczoraj w sprawie osadzonego w miejscu odosobnienia w Berezie red. Stanisława Mackiewicza interweniowali u premiera Składkowskiego posłowie Zeligowski i Dudziński. Interwencja posłów nie dała wyniku. Dowiedzieli się tylko, że pobyt red. Mackiewicza w Berezie trwać ma przez 1 miesiąc.

Również bezskuteczną okazała się interwencja Wyzd. Wykonawczego Zw. Dziennikarzy Rzplitej. Komunikat Wyzd. Wykon. Związku dodaje, że naczelna organizacja zawodowa dziennikarstwa polskiego podejmie dalsze kroki w sprawie red. Mackiewicza.

We wczorajszej prasie warszawskiej na razie tylko 3 pisma odezwały się w sprawie red. Mackiewicza. „Czas“ mówi, że względów niezależnych nie jest w stanie dać wyrazu w ocenie środka, który zastosowano. „Goniec“ podkreśla, że jest to pierwszy wypadek zesłania dziennikarza polskiego do Berez, a „Wiecz. Warsz.“ przypomina, że red. Mackiewicz od 1928 do 1935 roku piastował mandat do Sejmu z ramienia BBWR.

Stanowisko min. Becka w sprawie Mackiewicza

W sprawach politycznych i dziennikarskich Warszawy krąży następujące pogłoski:

Na wiadomość o osadzeniu red. M. w Berezie min. Beck zwrócił się do odnośnych władz, podkreślając, że nie zależy mu na tym, by się rozpow-

szczyliło mniemanie, jakoby krytyka polityki zagr. w prasie była zabroniona. W odpowiedzi min. Becka miano zapewnić, że represje wobec red. M. zastosowano na skutek wystąpienia jego w sprawach natury wewnętrznej - państwowej.

Oświadczenie Zarządu Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich

„Członek Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich, redaktor naczelny „Słowa“, jeden z najwybitniejszych polskich publicystów, uczestnik walk o niepodległość, odznaczony krzyżem niepodległości, oficer rezerwy, b. poseł na Sejm, Stanisław Mackiewicz, został za działalność publicystyczną wysłany do obozu odosobnienia w Berezie.

„Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich uważając, że stosowanie podobnych represji wobec dziennikarzy, którzy w swej działalności podlegają sądowi korporacyjnemu i państwowym, godzi nie tylko w jednostki, lecz w cały zawód dziennikarski, niwecząc wolność prasy, — wyraża w związku z powyższym stanowczy protest“.

Pokojowa mowa tronowa króla Wiktora Emanuela

RZYM (PAT). Z okazji otwarcia 30 legislatury król Wiktor Emanuel III wygłosił wczoraj w izbie związków fazystowskich i korporacji mowę tronową.

Mowa ta oceniana jest w kołach dyplomatycznych jako doniosłe wystąpienie pokojowe, którego znacze-

nie jest tym większe, że dokonane zostało na tle obecnej skomplikowanej sytuacji międzynarodowej. Z mowy tej wynika, że polityka zagraniczna Włoch nadal będzie się opierała na osi Rzym — Berlin. Równocześnie jednak mowa wyraża chęć trwałej normalizacji stosunków z W. Brytanią na podstawie układu z 16 kwietnia r. ub. Również fragment poświęcony Francji zdaje się wskazywać, że Włochy nie rezygnując ze swoich restrykcji, nie będą zmierzały przy realizowaniu swoich żądań do zakłócenia pokoju.

Najważniejszym wydaje się fragment mowy zawierający parafrazę słów wygłoszonych dawniej przez Mussoliniego. Fragment ten głosi, że Włochy nie oddają się złudzeniom o pokoju nieprzerwanym, pragną aby pokój obecny trwał jak tylko można najdłużej. Pragnienie to uzasadnione jest koniecznością eksploatacji imperium etiopskiego. Jest to poważny względ, który niejednokrotnie wskazywany był przez miarodajne czynniki włoskie jako wskaznik wstępnego pokoju.

OPL w Warszawie

WARSZAWA (PAT). O godz. 10 rano ogłoszono zostało w stolicy pogotowie OPL. Na mieście w 16.000 punktów rozlepione zostało zarządzenie komendanta OPL miasta.

Dla ułatwienia ruchu pieszego i kołowego w czasie zaciemnienia miasta krawężniki na skrzyżowaniach ulic zostały wymalowane wapnem.

Z Wilna do Budapesztu przez Lwów

WARSZAWA (PAT). W Ministerstwie Komunikacji została ukończona konferencja polsko-węgierska.

Ustalono na razie z ważnością do 4.IV rb. kurs bezpośredniego wagonu ze Lwowa do Budapesztu i odwrotnie przez Ławoczną w pociągach osobowych z odjazdem ze Lwowa o godz. 7.15 i przyjazdem do Budapesztu o godz. 23.

Natomiast od 5.IV z Budapesztu, a od 8.IV rb. ze Lwowa będzie uruchomiona para bezpośrednich pociągów pośpiesznych Lwów — Budapeszt i odwrotnie drogą przez Ławoczną — Batyn — Munkacs.

Przewozy towarowe rozpoczną się od 15.V rb.

Anglicy odwołali wyjazdy sportowców do Rzeszy

BERLIN (PAT). Pogorszenie się stosunków niemiecko-angielskich wyraża się również w dziedzinie sportu. M. in. odwołane zostały przez Anglików wyjazdy drużyn piłkarzy angielskich do Niemiec. Wyjazdy te przewidziane były na maj br.

Sejm litewski nie akceptował oddania Kłajpedy

KOWNO (PAT). Jak się zdaje, Sejm litewski żadnej uchwały w sprawie odstąpienia Kłajpedy nie powziął i prawdopodobnie uchwały takiej w ogóle nie powzięnie. Kwestia ta nie została przedstawiona Sejmowi do uchwalenia.

Własna obsługa telefoniczna z Warszawy

W granicach suwerenności

Według oceny naszych kół miarodajnych, Litwa w układzie z Niemcami o porcie kłajpedzkim nie poszła dalej, niż na to jej suwerenność pozwala. O ile wiadomo w Warszawie, w sprawie odstąpienia Kłajpedy Niemcom Litwa nie próbowała zainteresować ani swoich sojuszników bałtyckich, ani sąsiadów, ani W. Brytanię.

Również według tutejszych wiadomości, zwolennicy Waldemarsa stwarzają dla rządu litewskiego trudności wewnętrzne.

Jest jednak nadzieja, że rząd litewski zdoła te trudności przezwyciężyć.

Konferencja stronnictw opozyc. i OZN

Z Katowic donoszą, że z inicjatywy miejscowej Partii Pracy na 24 bm. zwołano w Katowicach wspólną konferencję przedstawicieli lokalnych stronnictw opozycyjnych i OZN.

Poseł czechosłowacki w Warszawie nie oddaje agend posłowi Moltke

Poselstwo Rzplitej w Pradze zostało zlikwidowane; konsulem generalnym w Pradze jest mianowany Zygmunt Hładki.

Poseł czechosłowacki p. Slawik oświadczył przed 2 dniami amb. Moltkemu w odpowiedzi na żądanie przekazania mu gmachu i biur, że nie może go przyjąć, dopóki choć jeden żołnierz niemiecki znajduje się na ziemi czechosłowackiej. „Republika Czechosłowacka istnieje de jure, ani gmachu, ani inwentarza nie oddam“.

Pos. Slawik dziś wyjeżdża do St. Zjedn. Na posterunku zostaje radca Prohaska.

Rokowania rumuńsko-węgierskie o kolej przez Ruś Podkarpacką

Z kół miarodajnych dowiadujemy się, że w piątek rozpoczynają się w Bukareszcie rokowania rumuńsko-węgierskie w sprawie odstąpienia przez Węgry Rumunii linii kolejowej z Jachiny do granicy rumuńskiej przez Ruś Podkarpacką. W swoim czasie Węgry zobowiązały się do tego.

Jest to postulat zarówno rumuński, jak polski. Zrealizowanie go dałoby Polsce 2 linie łączące ją z sojusznikiem rumuńskim. Jakie stanowisko zajmie delegacja węgierska dotychczas nie wiadomo.

Niemcy posyłają materiał wojenny do Rumunii!

BUKARESZT (PAT). Rumuńska Ag. Tel. donosi: Rząd niemiecki za pośrednictwem swego posła w Bukareszcie zawiadomił rumuńskie min. spr. zagr., iż wszystkie zamówienia materiału wojennego, dokonane przez rząd rumuński w Czechach, zostaną wykonane i że niezwłocznie będą do starzone zamówienia, które są gotowe 30 wagonów z materiałem wojennym już wysłano do Rumunii.

Amnestia w Słowacji

BRATYSŁAWA (PAT). Premier Tiso ogłosił amnestię za przestępstwa natury politycznej, dokonane przed dniem 14 marca rb.

Reprezentacyjne kino CASINO

„CASINO“ dla wszystkich **Dziś premiera!**
Król aktorów **Errol FLYNN** **Wszyscy do „CASINA“**
Aktor królów

Niezapomniany jako bohater pirat „Kapitan Blood“, niezrównany jako nieustraszony „Orzeł Krymski“ w „Szarych Lekkich Brygadach“, porywający w roli rycerza-awanturnika w „Księżcu i Żebraku“, oszalałymi brawurą i odwagą jako „Robin Hood“ — TERAZ Errol Flynn w swojej największej bohaterkiej kreacji.

Nadprogram: Dodatek kolorowy i aktualności.

Bilety honorowe i ulgi nieważne. Początek seansów o godz. 4-6-8-10.15

Męska reakcja Francji

(Od własnego korespondenta)

Paryż, dn. 19 marca 1939 r.

Gdy nadeszły do Paryża pierwsze wiadomości o ogłoszeniu przez Słowację niepodległości i o wkroczeniu wojsk węgierskich na Ruś, p. Henri Kerillis napisał w „L'Époque“, że chodzi tu o koncesję Niemiec na rzecz Polski. Redaktor „Époque“ przewidywał, że Polska zapłaci za to neutralnością w razie konfliktu na zachodzie. Podobny komentarz dała też i pani Tabouis, popularna, i zdolna dziennikarka, pisząca w „L'Oeuvre“.

Opinia półoficjalnego „Le Temps“, choć bardzo ostrożna, szła po tej samej linii. Nazajutrz nie zostało śladu tych domysłów i przewidywań. „Koniec Czechosłowacji“, „Nowy gwałt niemiecki“... „Agresja Hitlera“ krzychały obryzmie tytuły na pierwszej kolumnie wszystkich dzienników. Nikt już nie mówił o koncesji na rzecz Polski. Odwrotnie, przewidywano zwrócenie się Niemiec przeciwko nam. Ta sama p. Tabouis przewidywała aneksję Śląska przez Niemców.

Ową zmienność komentarzy, przez skakiwanie od jednej skrajności w drugą dowodzą najlepiej jak zaskoczenia i zdezorientowania była opinia Paryża. — Zaskoczenie i zdezorientowanie, w tych dwóch słowach możemy najściślej zdefiniować pierwszą reakcję prasy francuskiej.

Dopiero po wypadkach zjawily się refleksje bardziej zasadnicze i precyzyjne stanowisko Francji. — Stwierdzamy też w prasie ciekawą ewolucję nastrojów. W ciągu ostatnich paru dni postawa staje się coraz bardziej mocna i burzenie coraz większe.

W listopadzie 1938 r. obchodziła Francja dwudziestolecie zwycięstwa nad Niemcami. Pomimo tej szczególnej cyfry, obchody wypadły blado. Defilada wojsk była w tym roku szczególnie skromna. Przyglądając się jej publiczność nie zdradzała też entuzjazmu. Wyliczono mi to bardzo prosto. Była to pierwsza rocznica zwycięstwa po kapitulacji w Meaux.

Obowiązywał we Francji pewien rodzaj żałoby po klęsce sojuszniczej. Francuzi odczuwali jakby jakiś wyrzut sumienia. Cieszą się szczerze w Paryżu z uratowania pokoju. A jednak wypadki wrześniowe pozostały jakiś przykry osad. Zdawało się, że ta armia nie spełniła swego obowiązku. Każdy Francuz odczuwał żalenie mówiąc o Monachium. W ówczesnej sytuacji Francji wojna byłaby dużym ryzykiem, którego trzeba było uniknąć. Stąd uczucie

wstydu, że się nie mogło — tak jak by należało — bronić sojuszników.

Wstyd ów świadczący dobrze o wrażliwości Francuzów na sprawę honoru wojskowego, sędzić wolno, został obecnie wymazany przez haniebną kapitulację Czechów.

„Paris Soire“ daje codziennie liczne fotografie ilustrujące wypadki w Czechach. Widzimy tam ciągle dygnitarzy czeskich fetujących w Pradze Hitlera i jego generałów. Więc prezydent Hacha składający wizytę Hitlerowi, generał Syrowy uściskujący dłoń Führera, p. Beran wygłaszający przemówienie itp. Czytelnik francuski kupuje i za głowę się łapie. Sielanka czesko-niemiecka ma, doprawdy, w sobie coś przerażającego. Prezydent wołnego, suwerennego państwa, który podpisał kapitulację a potem z rąk najeźdźcy przyjmuje nominację na autonomicznego zarządcę prowincji. Francuzi nie rozumieją...

W dawnym czeskim biurze turystycznym jacyś patrioci urządzili swego rodzaju manifestację uczuć narodowych. W westybulu wywieszono sztandary czeskie oraz wystawiono mapę Czechosłowacji pokrytą kirem. U dołu cytaty z ksiąg Jeremiasza, oraz napis który głosi: — „Państwo — podobnie jak ludzie — umiera. Narody — jakby dusze nieśmiertelne — żyją wiecznie“

Tysięczne tłumy publiczności defilują przez cały dzień przez westybul dawnego biura turystycznego przy Rue Foubonry St. Honoré. Rzecz w Paryżu wyjątkowa, publiczność francuska przechodzi w milczeniu i skupieniu. Nie jesteśmy przecież w kościele, a jednak mężczyźni zdejmują kapelusze. Już na ulicy, w kolejkach mężczyźni stoją z odkrytą głową.

Pod wywieszoną mapą Czechosłowacji składane są wiązanki kwieciste.

Szlezwig zagłotony

Jak pamiętamy, na skutek Traktatu Wersalskiego przyłączenia została do Danii prowincja, zabrana Duńczykom w roku 1866, zwana Szlezwigiem. Obecnie i stamtąd dochodzą niepokojące wieści.

Wielkie wrażenie w Londynie sprawiła wiadomość, nadeszła z Kopenhagi, wskazująca na to, że Niemcy wyciągają rękę również po Szlezwig. Premier duński Stauning oświadczył w parlamencie duńskim, że przywódca Niemców w Szlezwigu — Clausen zaapelował do Berlina, aby „zrobiono porządek z Danią, tak jak to zrobiono z Czechosłowacją“.

Premier komunikując o tym parlamentowi duńskiemu — oświadczył, że jeśli znaleźliby się Duńczycy, którzy by poparli taką akcję, — będą oni traktowani, jak zdradcy ojczyzny. („G. Warszawski“).

I jak zwykle brak żywności

Wydarzenia w Kłajpedzie wpłynęły na to, że ludność okolicznych wiosek, która zazwyczaj zaopatrywała miasto w świeże produkty, w środek zupełnie nie zjawiała się na rynku. W związku z tym dał się odczuwać brak żywności, a przede wszystkim mleka

Leży już olbrzymi stos zieleni i kwiatów

Akt brutalnej przemocy Niemiec głęboko uraził francuskie umiłowanie legalności i właściwy temu narodowi sentyment wolności. Ale nastroje mas są tak zmienne. Przecież i dla Negusa miano także leżkę.

Do wiele większego optymizmu usposabia reakcja rządu francuskiego. Mocną postawą rządu p. Daladier harmonizuje najdokładniej z reakcją czynników politycznych nad Tamizą. Fakty są już czytelnikom znane z depeesz. Można je streścić w trzech punktach:

1) Francja i Anglia zaprotestowały, odwołując swych ambasadorów i zapowiedziały nieuznawanie przemocy.

2) Minister Georges Bonnet zapowiedział w izbie zacieśnienie więzów przymierza z Polską i ZSRR.

3) Rząd p. Daladiera zażądał sześciu rokiem pełnomocnictw, w celu usprawnienia aparatu państwowego i zwiększenia potencjału wojennego Francji. Izba pełnomocnictw uchwaliła

Punkty 2 i 3 są niezmiernie ważne. Sięgnięto do podstaw. Mamy za powieździ usunięcia źródeł zła.

Trzeba sobie jasno zdawać sprawę z sytuacji. Potęgą Niemiec nie jest przecież większą od złączonych sił Francji i W. Brytanii, nie mówiąc

(Dokończenie na str. 4)

Sto.

Światowej sławy herbata **LYONS'a**
ze świeżych zbiorów jest do nabycia we wszystkich lepszych składach kolonialnych.
Generalny przedstawiciel **Teofil Marzec**
Warszawa, Mazowiecka 5

Waldemarasowcy podnoszą głos

Jak donosi korespondent własny „Kurjera Warszawskiego“ z Kowna: Wstępujący pod firmą „Związku aktywistów litewskich“ zwolennicy b. premiera litewskiego, przebywającego obecnie zagranicą prof. Augusty na Waldemarasa rozwinięli ostatnio bardzo ożywioną działalność w sposób wyraźnie zmierzający do obalenia obecnego reżimu i przejęcia władzy na Litwie. Przyjęcie przez rząd ks. Mironasa ultimatum niemieckiego dało asumpt dla wzmożenia akcji antyrządowej. Zarówno w agitaacji słownej, jak i dość szeroko kolportowanych ulotkach „aktywiści litewscy“ wskazują na to, że z Niemcami można było dawno porozumieć się i otrzymać Kłajpedę w ramach państwa litewskiego. Według ich zapewnień nawet w chwili obecnej wszystko jest do naprawienia, należy tylko usunąć „zerkającą na Warszawę kłękę Smetony“ i powołać rząd jednolity narodowej pod kierownictwem prof. Waldemarasa. Według wszelkiego prawdopodobieństwa akcja Waldemarasowców jest kierowana z zewnątrz i ma za zadanie wytworzenia w społeczeństwie litewskim przychylnych na strojów dla Niemiec.

Samolot dla armii

W Łodzi odbyła się uroczystość przekazania armii samolotu, ufundowanego przez Związek Właścicieli Autobusów woj. łódzkiego. W czasie uroczystości przekazania armii daru, odbyła się na ulicach Łodzi defilada 70 autobusów, stanowiących tabor Związku.

Nożycami przez prasę

KŁAJPEDA PANUJE

Niemca prawie dziennika, który by nie omawiał sprawy kłajpedzkiej. Przytaczamy tylko najciekawsze głosy, nie sposób bowiem przytoczyć nawet dziesiątej części materiałów kłajpedzkich.

NOWE UDERZENIE NA POZYCJE ANGLII NAD BAŁTYKIEM.

„Goniec Warszawski“ widzi związek pomiędzy odnowieniem Entente Cordiale w Londynie a uderzeniem na Kłajpedę. Po stwierdzeniu, że na skutek Anschlussu Kłajpedy udział Niemiec w handlu litewskim zwiększył się do 50 proc. „Goniec“ pisze: Dzięki Kłajpedzie Litwa w pierwszych latach swej państwowości wybitnie zależna od Niemiec (z którymi była w bardzo ścisłych stosunkach gospodarczych, udzielała im szeregu preferencji na rozmaitych polach), potrafiła uzyskać samodzielną ność gospodarczą, opierając się o Anglię, która bez trudu wchłaniała dowolne ilości litewskiego drzewa, słoniny, masła.

Teraz zaś Niemcy zastępują ten handel zajmując miejsce Anglików. W tym charakterze gospodarczym sprawy kłajpedzkiej leży także wyjaśnienie, dlaczego to właśnie wczoraj dokonano zaboru Kłajpedy — w tym samym dniu w którym w Londynie witano tak uroczyste przybycie Francji, a w Warszawie fetowano angielskiego ministra handlu zagranicznego. Znaczenie więc uderzenia niemieckiego polega nie tylko na wyfrach; bodaj jeszcze ważniejszy jest tutaj moment, jakby specjalnie w tym celu wybrany, aby z aktu rewindykacji

„Dziennik Poznański“ szuka przyczyn utraty Kłajpedy w powojennych stosunkach polsko-litewskich. W sprawie Kłajpedy Niemcy niewątpliwie wyciągnęli konsekwencje wynikłe z długiego bożenia się Litwy na Polskę. Długi okres nieregulowanych stosunków polsko-litewskich, ciężenie w wielu chwilach Litwy ku Berlinowi wyszły jej na niezdrowie. Na południu Węgry, Rumunia i Bulgaria żyją — jak pies z kotem. Ostatnio te stosunki uległy lekkiej poprawie, ale jeszcze nie na tyle, aby Berlinowi usunąć spod rąk klawiaturę intryg, klawiaturę wygrywania pretensji terytorialnych Węgier przeciw Rumunii. Nie życzymy naszym węgierskim przyjacielom, aby odzyskali swe utracone ongiś na rzecz Rumunii obszary z rąk... niemieckich. Wdzięczność, jakiej by od nich zato zażądano mogła by zadlać suwerenność państwową, bo państwo zależne nie może być suwerennym. Utrata niezależności polityki zagranicznej prowadzi czasami długą a czasem krótką, ale zawsze prostą drogą do utraty niepodległości.

Narazie jednak wybito szyby w poselstwie niemieckim w Kownie

Pomimo, iż poselstwo niemieckie jest strzeżone przez silne posterunki policji, w późnych godzinach wieczornych zostało wybitych kilka szyb w gmachu poselstwa. Sprawcy tego czy nie zostali ujęci.

W Kłajpedzie już się zaczęło

S. A. i Ordnungsdienst, które już całkowicie zapanowały w Kłajpedzie, rozpoczęły swe rządy od aresztowania wybitniejszych działaczy litewskich. Wśród aresztowanych znajduje się b. premier i minister spraw zagranicznych Litwy E. Galwanuskas, który ostatnio był dyrektorem litewskiego Instytutu Handlowego w Kłajpedzie.

UTRATA KŁAJPEDY JAKO REZULTAT WAŚNI LITEWSKO-POLSKIEJ.

„Dziennik Poznański“ szuka przyczyn utraty Kłajpedy w powojennych stosunkach polsko-litewskich.

W sprawie Kłajpedy Niemcy niewątpliwie wyciągnęli konsekwencje wynikłe z długiego bożenia się Litwy na Polskę. Długi okres nieregulowanych stosunków polsko-litewskich, ciężenie w wielu chwilach Litwy ku Berlinowi wyszły jej na niezdrowie. Na południu Węgry, Rumunia i Bulgaria żyją — jak pies z kotem. Ostatnio te stosunki uległy lekkiej poprawie, ale jeszcze nie na tyle, aby Berlinowi usunąć spod rąk klawiaturę intryg, klawiaturę wygrywania pretensji terytorialnych Węgier przeciw Rumunii. Nie życzymy naszym węgierskim przyjacielom, aby odzyskali swe utracone ongiś na rzecz Rumunii obszary z rąk... niemieckich. Wdzięczność, jakiej by od nich zato zażądano mogła by zadlać suwerenność państwową, bo państwo zależne nie może być suwerennym. Utrata niezależności polityki zagranicznej prowadzi czasami długą a czasem krótką, ale zawsze prostą drogą do utraty niepodległości.

Prof. Stronksi o Kłajpedzie

„Kurjer Warszawski“ zamieszcza również artykuł wstępny, poświęcony sprawom kłajpedzkim. Autor stwierdza, że los Kłajpedy nie jest obójny dla Polski, ponieważ: Po zabraniu Litwie Kłajpedy i owdarceniu przez Niemcy jedynym tam wielkim portem gospodarczo-handlowym u ujścia Niemna, stosunki współpracy polsko-litewskiej ulegają bardzo niepożywnemu przeobrażeniu, a w ręce Rzeszy Niemieckiej dostaje się to bardzo cenne wyjście na świat nie tylko dla Litwy, lecz i dla Polski. Bo Niemcy i spław na nim jest dla północno-wschodniego obszaru Polski w znacznej mierze tym, czym dla obszaru zachodniego jest Wisła a zagrożenie Kłajpedy przez Rzeszę Niemiecką potężnie przesuwają stan rzeczy nad Bałtykiem.

Wszystko to razem wzięwszy przypomina bajkę Kryłowa „a Waśka słuszajet da jest“.

Świat pod bronią

„Tak toczy się świat“

Dodatki nadzwyczajne stanowczo stały się zbyt przestarzałym sposobem rozpowszechniania nagłych wiadomości prasowych. Gdyby nie radio to napewno już wymyślono coś doświadczonego. Wypadki nie tylko czasem toczą się z niezwykłą szybkością, lecz ponadto są zupełnie nieprzewidywane i niemożliwe do przewidzenia dla zwykłego śmiertelnika, nie znającego nawet zapachu kancelarii dyplomatycznej.

Ten zwykły jednak czytelnik gazet, ten, co tworzy rzekomo opinię publiczną może być najzupełniej rozgrzeszony wobec raz po raz powtarzających się faktów absolutnego braku zmysłu przewidywania u najbardziej eksponowanych osobistości z tych i zw. sfer... Jest wprost zadziwiający ten zanik zmysłu czy zdolności przewidywania, jaki wykazali ministrowie „bitych“ stron w ostatniej rozgrywce niemieckiej. Przy ocenie wydarzeń dnia nieraz są członkami z

ulicy jest stokrotnie trafniejszy i — przewidywania bardziej prawdopodobne — niż enigmatyczne wywody dyplomatów, starających się długimi tyradami pokryć własną kompromitację. Widocznie magia dyplomatycznego rytuału tak zabójczo wpływa na zwykłą, zdrową logikę.

Trzeba przyznać Mussoliniemu, że wykazał bardzo dużo zdrowego sensu w swoich rozumowaniach, potrafił się wyzbycić niebezpiecznych nalogów dyplomatów z rzeczy prostych robić zawiłane i trudne problemy — jeżeli już w roku 1922 przewidywał, że impet rozrostu terytorialnego Niemiec jest nieunikniony, że Rzesza z całą pewnością dokonano przyłączenia Austrii, Sudetów itd., że rozpad Czechosłowacji jest nieunikniony...

Polski filozof Chwistek nosi się z zamiarem napisania książki o logicznych podstawach socjologii, gdzie chce wykazać, że fałszywe teorie społeczne mogą być zdemaskowane za

pomocą bardzo prostych rozumowań. A więc odwołanie się do zdrowego rozsądku. Żebyż to ktoś napisał książkę o tym, że do przewidywania w polityce nie trzeba nadprzyrodzonych zdolności proroka ani wtajemniczenia niewiadomo którego stopnia w arkana dyplomacji, lecz wystarczy też tylko zwykła logika.

Gdy Hitler zabierał Nadrenię — niewiadomo dlaczego wierzone, że jest to wybrzyk bez znaczenia. W każdym razie wprawiali ministrowie francuscy opinii publicznej. Gdy kolej zabrał Austrię — niewiadomo dlaczego powszechnie uważano, że na tym się skończy. Gdy przysły Su dety — sprawa była bardzo przykra, lecz zgola nie przewidziana. I znów latająca dyplomacja konieczne pragnęła w najbardziej beznadziejnych chwilach wzmocnić, że wszystko jeszcze się da ułożyć. Jeżeli zupełną kapitulację wobec niemieckich postulatów można nazwać układem — to oczywiście wszystko jest w porządku. Lecz w świecie elementarnej logiki sprawa wygląda zupełnie inaczej. Mimo przeżycia tragicznych dni wrześniowych mimo tak czynny wyraz aspiracji niemieckich — wierzone

nadal niewiadomo dlaczego i na jakiej podstawie w dobrą wolę Niemiec. Pomijając już wszelkie przesłanki ideowe i względy na wewnętrzna propagandę, wystarczy przytomnie sobie, że się ma do czynienia z głodnym. Dobra wola głodnego mierz się procentem zaspokojenia jego apetytu. Masło i szynka, mięso i wino, zielony groszek i świeże bułki w tygłach niemieckich alchemików przetrwały się na lśniące armaty, zgrabne karabiny maszynowe, groźne bomby i ponure czołgi... A obywateli w niemieckiemu wprawia się, że go reszta świata głodzi i maltretuje. — Więc w imię zgłodniałych rzesz dyskontuje się spoczątku zasadę samostanowienia narodów (jak przy sprawie sudeckiej), a później poprostu wysuwa się rację „Raum und Roden“. Kryterium polityki niemieckiej w tej chwili już nie jest zjednoczenie narodu niemieckiego, lecz konieczności strategiczne i gospodarcze. Trzeba być bardzo ograniczonym, aby w takiej sytuacji nie umieć przewidzieć dalszego ciągu historii — pod warunkiem, że reszta świata w dalszym ciągu pozostanie w roli bezwolnego widza.

Preteksty zawsze się znajdują. Hitler może ich mieć na zawodanie setkami. Zawsze gdzieś Niemców trochę się znajdzie.

Przy odpowiednim zastrzyku propagandy, okraszanej sutym napiwkami, zawsze można zrobić „ruch“, „dążność“, rozdmuchać „najświętszą prawą“ i ingerować w obronę tych praw. W takich warunkach trudno dawać głowę, że szkoła powszechna z niemieckim językiem nauczania na ul. Niemieckiej nie stanie się kiedyś pretekstem do rewindykacji ziem północno-wschodnich Polski. Pewne, że to już fantazja, ale mówimy nie o tym co będzie, lecz o tym, co może stać się przedmiotem akcji pana Goebelsa.

Jeżeli są jakieś u tegoż pana Goebelsa plany akcji propagandowej i wytyczne niemieckiej polityki — to niewątpliwie jest jeszcze długa lista powodów do takich lub innych terytorialnych posunięć.

Napewno nie zarażliwa a bezpodstawną paniką dyktowała energiczne oświadczenia Szwajcarów, że będą broń ojczyzny do ostatniej kropli krwi. Były ku temu niewątpliwie ważne powody. W niemieckich atlasach

Z „frontu“ Rady m. Baranowicz

Znów bez dodatkowego budżetu

Burza na Ratuszu...

Przerwane posiedzenie Rady Miejskiej w Baranowiczach w dniu 16 bm. z powodu braku kworum do rozpatrzenia dodatkowego budżetu miasta, wznowiono w ub. wtorek.

Na posiedzenie to zgłosiła się w pełnym składzie tylko frakcja chrześcijańska i socjalistyczna.

RADNI Z KOŁA ŻYDOWSKIEGO „CHORUJA“.

Na wstępie obrad przewodniczący, bur-

Męska reakcja Francji

(Dokończenie ze str. 3)

już o innych krajach zainteresowanych w zahamowaniu ekspansji Bełlina. Sukcesy swoje zawdzięcza Hitler przede wszystkim dwóm okolicznościom, raczej udanym, wyjątkowo pomyślnie dla Niemiec się układającym. Można wskazać dwie niewątpliwie przyczyny.

Po pierwsze — brak koordynacji, między państwami zainteresowanymi w powstrzymaniu nadmiernego wzrostu potęgi Niemiec. Można stwierdzić nie małą winę Francji. Próby przetrzeźwienia Niemców na wschód lansowanie planów ukraińskich itp. Owa krótkowzroczna polityka spychania ciśnienia na swego sprzymierzeńca dawała Niemcom zupełnie pewne szanse sukcesu każdej nowej awantury. Teraz min. Bonnet stwierdził, że zaciśnięcie przymierza z Polską będzie lepszą rekwizycją pokojową.

Powtórze. Hitler zaskakiwał fakta mi dokonanymi, zwyciężał piorunową szybkością uderzenia. Stare i szalone demokracje polityczne nie mogły nadążyć. Był to wysięg zółtawia i zająca. Zresztą, nie w tym jednym znaczeniu się niżyła „demokratyzacja“ urzędzonego aparatu państwowego. Chwila bieżąca wymaga ofiar i dyscypliny. Rządy Francji i W. Brytanii nie były w stanie przeciwstawić równego potencjału siły, nie posiadając odpowiednich kompetencji działania. Tym się tłumaczy fakt, że mimo większego bogactwa Anglii i Francji, Niemcy mają wyższy potencjał militarny.

Teraz Daladier rozumiał, że aparat państwowy wymaga naprawy. — Błąd postulat szeroki pełnomocnictw. Szybkość, z jaką owe reformy przeprowadzono jest imponująca.

Są to fakty, których znaczenia nie doceniać nie należy. Dlatego tytuł naszego artykułu wydaje się uzasadniony.

Na zakończenie anegdota autentyczna.

Pisałiśmy swego czasu, że we wrześniu 1938 r. były premier p. Flamin rozlepił afisze przeciwko mobilizacji, a później, po układzie w Monachium wysłał depeszę z gratulacjami do Hitlera. Otóż, gdy, po aneksji Czech, zebrała się na obrady komisja spraw zagranicznych izby, deputowany Kerillis zapytał p. Flamin: „Panie Kolego Flamin, czy wysłał Pan już depeszę gratulacyjną do Hitlera“? Prasa podaje, że p. Flamin poczerwieniał jak burak i mrużąc coś gniewnie pod wąsem odszedł w drugi kąt sali. Sto.

(a naiwna księgarnia Trzaski, Everta i Michalskiego przedrukowuje to w swoim reprezentacyjnym atlasie). Szwajcaria pod względem etnicznym jest w trzech czwartych rdzennie niemiecka. Prawdopodobnie już nie jeden Henlein siedzi nad Lemanem lub innym jakim jeziorem i nie tylko podziwia szwajcarską panoramę. — Obywatel niemiecki nie ma co do głowy włożyć, lecz na propagandę z graniczną idą ciężkie miliardy.

Nie warto też zapominać, że duński Schleswig jest na wszystkich mapach niemieckich barwiony na kolor Rzeszy. A i za słynną linią Maginota, na pięknych pagórkach Alzacji i Lotaryngii już nie jedno słowo zostało na ucho „pozbawionym ojczyzny“ Alzacykom powiedziane. Dobrze, że armaty na linii Maginota umieszczone są w wieżach obrotowych — bo by inaczej mogły się kiedyś okazać bezużyteczne.

Kłajpeda jest faktem dokonany. Warto jednak przy tym pamiętać, że nie daleko leży Kurlandia, zamieszkała przez licznych Niemców. Tradycja Kawalerów Mieczowych — bogata i sugestywna — żyje jeszcze wśród kurlandzkich Edelmanów. Zresztą

mistrz inż. Wolnik, zwraca uwagę, że radni żydowscy znów nie stawili się na posiedzenie a niektórzy z nich nawet signorowali mandaty karne, zastosowane na poprzednim posiedzeniu Rady względem nieobecnych, i nie nadesłali żadnego wyjaśnienia.

Do takich zaliczeni zostali radni Mitro politański i Horyń, dlatego też przewodniczący postawił wniosek o ponowne ukaranie ich grzywną 50 zł.

Inni radni żydowscy nadesłali do Zarządu wyjaśnienia, jak Trachtenberg i Sawczycki, że muszą wyjechać do Warszawy, a drudzy zaś... świadectwa lekarskie, że są chorzy.

Nieco inny tok przybrała HISTORIA RADNEJ OLIMPII ZEJTZOWEJ, która ukarana została za przypadkową nieobecność na poprzednim posiedzeniu grzywną 50 zł. Ponieważ radna Zejtzowa w dniu obrad Rady była poza Baranowiczami, przewodniczący uznał tę nieobecność za usprawiedliwioną i mandat karny został anulowany.

NIEBYWAŁA RZECZ W DZIEJACH PARLAMENTARYZMU...

Przed rozpoczęciem obrad wystąpił z „bojowym“ przemówieniem dr Kagan z frakcji socjalistycznej, na temat ukarania radnych socjalistycznych za poprzednią demonstrację.

Oświadczył on, że stała się rzecz niebywała w dziejach parlamentaryzmu wszystkich cywilizowanych krajów, że rada miejska zastosowała mandaty karne dla ludzi, którzy ośmielili się bronić swych przekonań. W końcu zaznaczył, że pod takim ter-

rorem pracować nie można i że w dalszym ciągu frakcja socjalistyczna będzie podtrzymywała zajęte poprzednio stanowisko i nie weźmie udziału w obradach Rady nad dodatkowym budżetem.

Po tym oświadczeniu trzech radnych socjalistów opuściło swe miejsca i zajęło miejsca pośród licznie zebranej publiczności z miasta.

NOWE GRZYWNY DLA DEMONSTRANTÓW.

Po tej demonstracji przewodniczący wystąpił z przemówieniem, podkreślając że ciągle uchylano się od obrad radnych Żydów i socjalistów grozi bardzo przykrymi dla miasta konsekwencjami.

Miasto pozostaje bez budżetu, szeregu projektów inwestycyjnych nie rozpatrzono, a całą gospodarkę miejską postawiono w bardzo kłopotliwej sytuacji. Dlatego burmistrz postawił wniosek o ponowne ukaranie demonstrantów najwyższym wymiarem kary czyli po 100 złotych każdego.

Rada jednogłośnie wniosek ten zaakceptowała.

Sprawa uchwalenia dodatkowego budżetu znów została odroczone i zdjęta z porządku dziennych obrad a rada z kolei przystąpiła do wolnych wniosków.

W międzyczasie radni frakcji socjalistycznej powrócili na salę obrad, gdzie w dalszym ciągu obrad przeżyły się dramatyczne sceny i sensacyjna wymiana zdań, o czym nasi czytelnicy dowiedzą się ze Strony Baranowieckiej niedzielnego „Kurjera Wileńskiego“ w dniu 26 marca br.

W. B.

„Dni kolonialne“ na terenie woj. nowogrodzkiego

Powołanie komitetu honorowego

Liga Morska i Kolonialna organizuje w okresie 23—30 kwietnia 1939 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej dni wielkiej propagandy kolonialnej pod nazwą „Dni Kolonialnych“.

W związku z powyższym Zarząd Okręgu Ligi Morskiej i Kolonialnej Ziemi Nowogrodzkiej rozpoczął prace przygotowawcze i powołał Wojewódzki Komitet Honorowy „Dni Kolonialnych“, do którego zaprosił: p. wojewodę nowogrodzkiego Adama Sokółowskiego jako przewodniczącego i na członków: ks. biskupa pińskiego Kazimierza Bukraby, kuratora Okręgu Szkolnego w Wilnie Mariana Godeckiego, ks. metropolitę wileńskiego Romualda Jałbrzykowskiego, gen. Franciszka Kleberga dowódcę OKN IX w Brześciu, gen. Józefa Olszyny Wilczyńskiego dowódcę OK Nr III w Grodnie, dyrektora Izby Skarbowej w Nowogrodzie dra Adama Piaseckiego prezesa Zarządu Okręgu LMK ziemi nowogrodzkiej, prezesa Sądu Apelacyjnego w Wilnie Józefa Przykuckiego, ks. biskupa grodzieńskiego Sawę i prokuratora Sądu Apelacyjnego w Wilnie Stanisława Szaniawskiego.

leńskiego Romualda Jałbrzykowskiego, gen. Franciszka Kleberga dowódcę OKN IX w Brześciu, gen. Józefa Olszyny Wilczyńskiego dowódcę OK Nr III w Grodnie, dyrektora Izby Skarbowej w Nowogrodzie dra Adama Piaseckiego prezesa Zarządu Okręgu LMK ziemi nowogrodzkiej, prezesa Sądu Apelacyjnego w Wilnie Józefa Przykuckiego, ks. biskupa grodzieńskiego Sawę i prokuratora Sądu Apelacyjnego w Wilnie Stanisława Szaniawskiego.

Okręgowym Komitetem Wykonawczym Dni Kolonialnych jest Zarząd Okręgu Ligi Morskiej i Kolonialnej w Nowogrodzie.

Czy dojdzie do strajku robotników fabryk ludzkich?

Wśród robotników fabryk: „Druhtindstrala“, „Ardal“ i odlewali żelaza B-el Szapiro i „Benland“, zrzeszonych w Zjednoczeniu Polskich Związków Zawodowych ma-

wybuchną strajk. Ogół robotników jest zdecydowany przystąpić do akcji strajkowej w każdej chwili i oczekuje tylko powzięcia decyzji w tym kierunku przez Radę ZPZZ.

Nafta rumuńska wzbudza apetyt

Rumun a — największym producentem nafty w Europie Środkowej

W 1900 r. powstała pierwsza w Rumunii spółka dla eksploatacji ropy naftowej. Zainwestowano w budowę urządzeń miliony, przeważnie należące do cudzoziemców. Zjechał się rzeczoznawcy ze Stanów Zjednoczo-

nych, inżynierowie niemieccy, kapitaliści francuscy i angielscy. Powstała wtedy pierwsza rumuńska spółka akcyjna „La Steara Romina“, która objęła najbardziej obfitujące w źródła okrąg Prahova; już w tym samym roku wyprodukowano w zakładach Bustenari i Campina 207 tysięcy ton ropy. Zaczęto wiercić szyby 500—600 metrowe, które dawały znacznie większe ilości ropy. Jeden tylko szyb w Campina był przez długi czas znany z tego, że dawał około 7 wagonów ropy dziennie.

Wraz z odkryciem i eksploatacją źródeł naftowych w okęgach Campina i Prahova nastąpiły znaczne zmiany gospodarcze i społeczne. Cały okrąg naftowy rozszerzający stopniowo swe granice, stał się ośrodkiem wielkich zakładów rafineryjnych, pojawiły się całe kolonie robotnicze, baraki ustąpiły miejsca wielkim blokom mieszkalnym dla zatrudnionych w kopalniach, wsie i osady zamieszkałe jeszcze na początku XX wieku przez pojedyncze rodziny rozrosły się szybko, Campina, która w roku 1880 miała 700 mieszkańców, miała ich 17 tysięcy w roku 1930, 22 tysiące robotników znalazło pracę przy naftie.

W r. 1908 jeden tylko okrąg Prahova dał milion ton ropy, a w 1912—1720 tys. ton, do starczy 55 mil. sześć. gaz, zrafinował 3/4 całej produkcji rumuńskiej wyeksportował około 1000 wagonów produktów destylacji ropy. Kiedy zaczęła się wojna europejska, ofensywa niemiecka w roku 1916-17 na wschód miała tylko jeden cel: kopalnie ropy naftowej w Rumunii.

W obecnej chwili ośrodki naftodajne są

L. Kor.

Mobilizacja 11 roczników w Prusach Wschodnich

„Nowy Kurjer“ podaje: „Na terenie Prus Wschodnich zarządzo-no powołanie do oddziałów wojskowych rezerwistów rocznika 1914, 1913, 1912 wszystkich rodzajów broni i rezerwistów służb lotniczych siedmiu roczników, a mianowicie 1907 — 1913.

Rezerwiści przybywający do swolch od-

działów otrzymują umundurowanie i ladowani są na samochody ciężarowe i wywożeni w kierunku na pogranicze litewskie.

Rezerwiści lotnicy natomiast kierowani są do Czechosłowacji, gdzie powstaje nowe formacje powietrzne wyposażone wyłącznie w lotniczy sprzęt czeski“.

Depesza mera Budapesztu na ręce prezydenta m. Grodna

Na depeszę gratulacyjną, wysłaną przez Radę Miejską m. Grodna z okazji uzyskania wspólnej granicy polsko-węgierskiej, mer. Budapesztu nadesłał na ręce prezydenta m. Grodna depeszę treści następującej: „miasto stołeczne Budapeszt z radością dziękuje za gorące słowa przyjaźni, które byliście łaskawi do nas skierować z powodu zrealizo-

wania granicy polsko-węgierskiej. Proszę wierzyć w wielką przyjaźń, która zawsze łączy sławnych synów króla Batoriego z dziećmi wielkiego narodu Piłsudskiego i że nasze bezpośrednie sąsiedztwo prowadzi może nie tylko ku naszej chwale.

(—) Mer. Budapesztu Szendy.

35.000 awansów

WARSZAWA. (PAT.) Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowski zatwierdził awanse w państwowej służbie cywilnej w ilości ponad 35.000 funkcjonariuszów państwowych. Ponad 34.000 awansów dotyczy grup niższych od VII do XI i równorzędnych.

Sensacyjne aresztowanie w Bratysławie

BRATYSŁAWA (Pat). Wczoraj został aresztowany przez gwardię ks. Hlinki b. min. Teplansky. Teplansky po udzieleniu przez prezyd. Hachę dymisji gabinetowej Tiso, był miano wany wice premierem. Teplansky był oficerem wysokiego stopnia w gwardii ks. Hlinki.

Czesi muszą oddawać honory Niemcom

PRAGA. (PAT.) Gen. Syrový, jako minister obrony narodowej protektoratu, wydał okólnik do oficerów i szeregowych armii czeskiej, pozostających jeszcze w szeregach, nakazujący oddawanie honorów oficerom i szeregowym wojsk niemieckich. Oddawanie honorów obowiązuje wojskowych czeskich wobec oficerów lub szeregowych armii niemieckiej wyższych i równych stopniem.

Niepodobna czytać przez godzinę dobrą książkę, niż doznawszy wrażenia uszlachetnienia i uszczęśliwienia J. Lubbock

Wypożyczalnia Książek Wilno, ul. Św. Jerzego 3 Nowości szkolne — naukowe Godz. 11—18 Kaucja Zł 2.50. Abonament Zł 1.50 Wysyłka pocztą.

Pół żartem, pół serio

Marsylska historia

Marsylczyk Mariusz, bezrobotny od kilku miesięcy, spotyka swego przyjaciela Oliwiusza.

— Co słychać? — pyta Oliwiusz. — Nic, źle. Wciąż jestem bez pracy. — E widak nie czytasz ogłoszeń w gazetach. Poszukujaj nurków w firmie Gadagouin et Comp.

Mariusz biegnie co sił do portu i wynajmuje się, jako nurek. Gdy zakładają mu skafander, kierownik powiada do niego:

— Jeżeli panu będzie brak czegoś, albo źle się pan poczuje proszę pociągnąć za sznur, a natychmiast pana wyciągniemy.

Opuszczono Mariusza pod wodę; po kilku minutach pociągnął za sznur. Pośpiesznie wyciągają „zagrożonego“ nurka. Wypytują się go, co zaszło.

— Do licha! — odpowiada Mariusz. — Ile razy splunąłem w dłonie, aby dodać sobie odwagi, zawsze mi na twarz wracało...

Skutki reklamy

Sędzia: Może oskarżony mi powie, jakie motywy popchnęły go do popełnienia kradzieży w tym sklepie?

— Proszę wysokiego sądu, tam był taki napis na drzwiach: „Wejście nie obowiązuje do kupna“.

Szczęście

Spotyka się dwóch wólców. — Znalazłem czterolistną koniczynę — powiada jeden.

— I co? Przyniosła ci szczęście! — Myślę!... Była w portfelu...

Zez i motoryzacja

Prowadząc pełnym gazem wspaniałą samochód pewien zezował młodzieniec o mało nie przejechał jakiegoś przechodnia. Wściekły, strofuje niedoświadczoną ofiarę motoryzacji kraju:

— E! Nie możesz pan patrzeć, gdzie idziesz?

A przechodzień: — A ty, pętlaku, nie możesz jechać tam, gdzie patrzysz?

Między psami

Ulicą biegnie, co sił starczy — olbrzymi pies, którego goni mały terier szkocki. Do olbrzymia czworonożnego podbiega jakiś buldog.

— Dlaczego uciekasz? Czy boisz się tego małego?

— E nie! Tylko on ma taki strasznie zimny nos...

Spaliła się łaźnia

Wskutek pozostawienia ognia w piecu bez dozoru, w czasie suszenia lnu, wybuchł pożar w zabudowaniach Pietkiewicza Romualda, w kol. Osłki, gm. podbrzeskiej.

Ogień strawił łaźnię. Poszkodowany oblicza swe straty na 250 zł. (Zb)

HOTEL „ST. GEORGES“ W WILNIE Pierwszorządny — Ceny przystępne Telefony w pokojach

Kto z brzegu?

Takie pytanie zadają sobie po ciachu rządy każdego państwa, leżącego w orbicie Hitlerlandu. Jesteśmy świadkami zjawiska, powtarzającego się w historii bardzo rzadko, ale jednak zdarzającego się na przestrzeni wieków. Niespodziewanie, niepojęcie wskutek osobistych właściwości i to warzących danemu osobnikowi i koliczności, wzrasta potęga jednostki i kraju, którym ta jednostka rządzi. Rozrasta się, staje się niebezpieczeństwem dla otaczających i... pęka pod naporem zbiorowej obrony.

Hitler cięży dziś nad Europą, jak na początku XIX wieku Napoleon. Jak wtedy, tak i dziś, rządy i narody pytają z trwogą: czyja kolej na ulimatum, na wysłuchiwanie grózb, którym trzeba ulegać? Wzrastająca potęga Niemiec wybiera kraje i miasta jak kucharka kury z kurnika. Bez głosu protestu poddają się, wytwarzając w Niemczech psychiczną pewność, że tak chcą bogi Walhalli i nie się ich wyznawcom nie może o przec.

Jakże to dla nas Polaków, dla oby watełi polskiego państwa straszliwy moment. Ież z zaszyłych okoliczności musimy wyciągnąć nauki. Jak trzeba patrzeć na to co się dzieje i co po jutrze nas czeka. Waśnie, kłótnie, podminowywanie autorytetu państwa, niewczesne i przesadne, a jałowe krytykowanie, przesładowanie mniejszości, które są przeciw oby watełi państwa i niebawem mogą być wezwane do obrony naszej niepodległości, ten wszystek wrzask, trądecyjny sejmikowy wrzask, musi ustać. Bo kontynuowanie metod rozwielmożnionych w ostatnich latach równało by się braniu za łby w chwili pożaru, który się zbliża krok za krokiem.

Teraz nie pora już, a raczej nie wystarcza, rozczulająca idylla ofiarowywania za grosze uczniaków ka robinów i innych sprzętów wojennych, teraz jest przedostatnia godzina. Koniec z frazesami, z intrygami jednych przeciw drugim. Jeżeli nalezewnątrz i nawewnątrz nie będziemy przedstawiali obrazu zwartego, jedno myślnego bloku narodu, bez wyjątku solidarnego z nakazem obrony, poświęcenia i stałości, to zginiemy politycznie. Trzeba to sobie powtarzać co dzień i co godzina. Wszelkie warzholstwo jest dla państwa i narodów jak lekka choroba, której ulegać musi każdy organizm, ale w epoce niebezpieczeństwa politycznego, ta choroba staje się śmiertelną groźbą bez lekarstwa dla całości organizmu państwa.

Wiemy doskonale, że my, Polacy, a nawet śmiem twierdzić, że mi mo wszystko, można powiedzieć oby watele Rzeczypospolitej bez różnicy narodowości, będziemy się bić, gdy postawią nam do wyboru: hańba czeska lub rozlew krwi.

Sumienie ludzkie jest w tej chwili rozdarte. Wszystko, tylko nie rozlew krwi, głosi z jednej strony hasło humanitarne. Wszystko, tylko nie hańba, głosi inna zasada: honoru na rodowego. Pochłonięte przez Hitlera kraje uznały pierwszą zasadę za swoje wskazanie polityczne, my jej nie wyznajemy. Wiemy, jak umiemy się bronić w ostatniej chwili. Pamiętamy, jak w 1920 roku, mając pod rami stolicy hordy wschodnie, cały naród ruszył do obrony. A Bóg widział jak było to społeczeństwo skłócone, jak rozdarte nienawiściami wza jemnymi, jak szczone na tych i tamtych, w jakim stanie było świeżo rek rutowane wojsko. Pamiętamy również kto został a kto uciekał. Obronił się wtedy naród w ostatniej chwili od groźącej zagłady. Wtedy to kupiliśmy krwią swą niepodległość, bo przed tym garść Legionów to by

ła tylko ta „szabla na szali historii“ ta, kropla krwi, ta manifestacja honoru narodowego ocalonego przez Piłsudskiego, zwalczana przez jego przeciwników. Militarne znaczenie tej ni kłej garści było nie wielkie. Moralne obrzymie. To musi być dla nas nauką teraz. To powinno być przy pomianane tysiącokrotnie społeczeństwu. Mimo najnowsze wynalazki wszy stkich wymyślnych narzędzi odbiera ma życia ludzi, zawsze jeszcze jak przed wiekami, duch narodu jest sil niejszym atutem. I wielkiej wagi na szali zwycięstwa. Moralna wartość na rodu, jego zwartość i umiłowanie wolności są podstawą zwycięskiej walki. Zdrajcami są ci, którzy potępiali pow stania, one tylko i jedynie, mimo strat najlepszych w narodzie, utrzymały naród polski w stanie ciągłego wrzenia, ciągłej chęci wolności, mi mo wszystko.

Od zarania dziejów, plemię germańskie było krwawe i sprawione walki orężnej. Od zarania dziejów plemiona Polan pragnęły spokojnej pracy na roli własnej, ale zacepione bronieły jej do śmierci. To nastawienie psychiczne przetrwało, bo podstawowych cech narodu ani czas, a ni okoliczności nie mogą zmienić.

Być może, że dziś jest bliska konieczność ofiary krwi i życia. Pamiętam zawsze słowa mądrego Niemca gen. Besselera w Warszawie, powiedziane którejś delegacji polskiej w r 1916 czy 17: „Panowie, niepodległość nie jest szczęśliwym darem losu

Teatr m. NA POHULANCE
Dzisiaj o godz. 18 wiecz.
ZAZDROŚĆ I MEDYCINA
Ceny popularne

Groźba strajku w Arbonie

W pierwszych dniach kwietnia u pływa termin wypowiedzenia umowy przez związek pracowników Towarzystwa Miejskich i Zamiejskich Komunikacji Autobusowych. Wypowiedzenie umowy nastąpiło na skutek wysuniętych przez pracowników (szoferów i konduktorów) żądań podwyższenia dotychczasowych płac.

Jak słyhać dyrekcja Tommaku żądania te przekazała Saurerowi w Szwajcarii, który ma w sprawie tej zdecydować.

Jeżeli żądania pracowników nie będą uwzględnione, Wilnu grozi strajk, który pozbawi miasto komunikacji autobusowej.

Wstrzymanie transportu drzewa wileńskiego do Kłajpedy

Na 23 b.m. zapowiedziany był przyjazd do Wilna delegacji importé rów drzewnych z Kłajpedy, którzy mieli przeprowadzić tu pertraktacje w sprawie nabytego dla tartaków kłajpedzkich drzewa.

szyły nieoczekiwane wypadki polityczne i transport drzewa z Wileńszczyzny, który miał być wysłany do kłajpedzkich tartaków został wstrzymany. Przyjazd zaś delegacji został odwołany.

Zabity kołami na tle nieporozumień gospodarczych

Kolonia Zaostrowiecze (gm. hermanowicka) jest pod wrażeniem tragicznej kłótni, jaka wybuchła tam w dniu 19 b. m.

kolowca Jerzego, również m-ców kol. Paszki.

Przyczyną stały się jakieś nieporozumienia na tle gospodarskim. Za ciekłość ogarnęła uczestników zajęcia do tego stopnia, że chwycono za koły i hołoble.

Zwłoki zabezpieczono. Na miejsce zbrodni wyjechał sędzia śledczy. (Zb.)

W bóje padł Marcinkiewicz Jan mieszkaniec kol. Paszki, zabity przez Rymdzionka Eugeniusza oraz Iwan

Teatr muzyczny „LUTNIA“
Wysiępy Janiny Kulczyckiej
Dzisiaj o g. 8.15 w. — premiera
LIZYSTRATA

Amatorzy cudzej manufaktury pod kluczem

Ujęcie sprawców kradzieży na 2 tys. zł.

Polleja wileńska może się poszczycić nowym sukcesem, który świadczy o tym, że zawodowi przestępcy i rozmałego rodzaju męty społeczne nie czują się na terenie naszego miasta zbyt dobrze.

Tym pewniej za to czują się spokojni obywatele pod troskliwą opieką „granatowych“ stróżów naszego mienia i bezpieczeństwa.

Lecz przystępny do opisu samego wypadku.

W ub. poniedziałek wieczorem, w godz. 8-9 wieczorem, nieznanzi sprawcy dostali się za pomocą podebranego klucza do składu ekspedycyjnego przy ul. Szopena 3. I skradli 2 bele materiału, wartości 2.000 złotych.

O kradzieży tej zameldował organom polleji właściciel składu, Stanisław Budzianowski (Piłsudskiego 24.).

Polleja wzięła się natychmiast energicznie do pracy i już 22 bm. przyprowadzono do II komisariatu niejakiego Hryptowicza Jana, (zam. w okolicy Niemleża), który włóził w dwóch skrzynkach skradziony towar.

Byli pracownik gminny w Zaostrowiecu (pow. nieświeski), Józef Surgunt udał się do swej znajomej, Janiny Borchówny i oddał do niej kilka strzałów rewolwerowych, raniąc ją ciężko. Po dokonaniu tego szaleńczego czynu popełnił samobójstwo, strzelając sobie w serce. Władze sądowe i

W krótkim czasie nastąpiły dalsze aresztowania. Pod kluczem znalazła się reszta dobranej kompanii złożonej z amatorów cudzej manufaktury. A mianowicie: Solecznik Gdala, Solecznik Morduch, Golus, Ellasz (właściciel sklepu jaj) oraz niej. Porumińska (zam. przy ul. Niemleckiej 23.), kochanka jednego z Soleczników, w której przechowywano skradziony towar.

Akademia ku czci ś. p. Ludwika Abramowicza

Honorowego Kustosza Muzeum Ikonograficznego Wilna przy Bibliotece Państwowej im. Wróblewskich, którą urządzają: Komitet T-wa Pomocy Naukowej im. Wróblewskich, Dyrekcja Biblioteki Państwowej im. Wróblewskich oraz Zarząd T-wa Przyjaciół Biblioteki im. Wróblewskich odbędzie się w gmachu Biblioteki Państwowej im. Wróblewskich (przy ul. Zygmuntońskiej 2) w piątek 24 marca 1939 roku o godz. 7.30 wiecz.

- Przemówienia od instytucji.
- Prof. Stanisław Kościakowski: Ze wspomnień osobistych.
- Ludwik Chomiński: Ludwik Abramowicz, jako publicysta.
- Helena Drege: Ludwik Abramowicz, jako zbieracz, esteta i bibliograf.

Po zebraniu nastąpi pokaz cenniejszych obiektów ze zbiorów ś. p. L. Abramowicza (stare druki wileńskie, ulotki, materiały rękopiśmienne i materiały bibliograficzne, dotyczące ziem b. W. Ks. Litewskiego oraz ikonografia Wilna — w Muzeum). Wstęp wolny.

PROGRAM:
1. Zagajenie prezesa Komitetu, mec. Bronisława Krzyżanowskiego.

10-lecie zakładów dla ociemniałych w Wilnie

26 b. m. odbędzie się w Wilnie uroczystość dziesięciolecia istnienia Zakładów dla Ociemniałych ze wschodniej połaci kraju — z Wileńszczyzny, Nowogródzkiej i Polesia.

Uroczystość powyższa związana jest z momentem podniosłym — złożenie hołdu Cieniom ś. p. dr. Marii Strzemińskiej, która życie swoje poświęciła wyłącznie twórczej pracy dla ociemniałych.

W 1928 r. dzięki inicjatywie i staraniom dr. M. Strzemińskiej powstało w Wilnie Tow. Kuratorium nad Ociemniałymi; otwarto też publiczną szkołę specjalną dla dzieci niewidomych, której kierowniczką była dr Strzemińska. Później już kolejno powstawały warsztaty rzemieślnicze, kursy dla dorosłych rzemieślników, sklep zbytu wyrobów ociemniałych, internaty, opieka nad absolwentami i — ostatnio kursy zawodowe dla młodzieży niewidomej, które się prze kształcają w gimnazjum zawodowe pierwszej szkoły tego typu w Polsce.

Oświadczenia

Zarząd Koła Wileńskiego Stow. „Rodziny Wojskowej“ na zebraniu plenarnym w dniu 23 bm. uchwalil jednogłośnie wyrazić swe oburzenie z powodu kazania, które zostało wygłoszone w Bazylice na uroczystym nabożeństwie ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego w dniu 19 marca.

26 b. m., w czasie uroczystości, która się rozpoczęła o godz. 12 w gmachu Zakładów dla niewidomych M. Pohulanka 20, — odsłonięta została tablica ku uczczeniu pamięci dr. M. Strzemińskiej i zawieszony portret. Dr Dobrzański w przemówieniu swoim zobrazuje całokształt pracy ś. p. M. Strzemińskiej, młodzież szkolna wypełni resztę programu.

Zarząd.

Tow. Kuratorium nad Ociemniałymi serdecznie zaprasza na uroczystość X-lecia wszystkich interesujących się z protestem.

Będąc na wsi nie mogłam odrazu podpisać protestu, zamieszczonego w dniu 22 marca 1939 r. piętnującego „zapomnienie“ Imienia ś. p. Marszałka w dniu Jego imienia w kazaniach ks. Mościckiego. Nimi jszym solidarzuję się z protestem.

Hel.Romer.

Hel. Romer.

Hotel EUROPEJSKI w WILNIE

Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

List do Redakcji

Wiele Szanowny Panie Redaktorze! Uprzejmie proszę o łaskawe zamieszczenie w pozytywnym piśmie pańskim następującego oświadczenia:

- Wobec obiegających młodzież akademicką USB pogłosek, jakobym był członkiem Stronnictwa Narodowego, stwierdzam, że: 1) aczkolwiek w swoim czasie deklarację przystąpienia do SN wraz z kilkudziesięcioma groszami skłódki złożyłem;
- 2) to jednak wobec niewręczenia mi przez SN legitymacji członkowskiej, ani nie zgłoszenia się po nią do SN przeze mnie, wobec nieuczestniczenia przeze mnie na żadnym zebraniu organizacyjnym SN, oraz wobec mienoszenia przeze mnie widomego symbolu organizacyjnego (odznaki) SN, — członkiem SN nie jestem.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania
23.III.39 r

Odpowiedzi Redakcji

— P. P. Cz. w Zawiasach. Szczęgółowych sprawozdań z obchodów 18 i 19 marca nie jesteśmy w stanie wykorzystywać z powodu braku miejsca. Są one już zresztą spóźniane.

— P. J. B. w Stołpeach. Materiał Pana idzie w skróceniu. Prosimy o krótkie kronikarskie wiadomości ze Stołpców. Piszcie Pan tak niewyraźnie, że nie potrafiliśmy odczytać nawet pańskiego nazwiska...

— P. A. K. w Wileje. Trudno nam zgodzić się z pańską oceną sztuki p. t. „Człowiek za burta“.

— P. T. P. w Wileje. O turnieju świetlicowym mieliśmy relację własnego korespondenta.

— P. A. K. w Lachowlezech. Prosimy o materiał ciekawszy, podawany zwięźle.

Kącik prawny

Prawo własności

Do kogo należy upuszczone łożysko rzeki?

Należy przede wszystkim ustalić, czy rzeka jest publiczna czy prywatna. Jeżeli rzeka jest publiczna, nowe łożysko staje się dobrem publicznym. Właściciele gruntów zajętych przez nowe łożysko, mogą żądać w drodze administracyjnej w ciągu roku od zaszłej zmiany, aby ich odżakowano publicznym łożyskiem w stosunku do powierzchni zabranego im gruntu lub jego wartości.

Jeżeli zaś rzeka prywatna opuści łożysko dotychczasowe, woda ta staje się własnością właścicieli gruntów nadbrzeżnych. Właściciele opuszczonego łożyska, dotychczasowi właściciele nowego łożyska, właściciele poprzedni i nowi, jako też wszyscy inni, którzy poprzednio mieli prawo do wody i do łożyska rzeki płynącej, są uprawnieni, a to wszyscy lub każdy z nich do przywrócenia stanu pierwotnego w ciągu roku.

Kwestię powyższą normuje Ustawa wodna z dnia 19 września 1922 r. (w brzmieniu ogłoszonym w DURP z 1928 r. Nr 62, poz. 574) oraz T. X. cz. I art. 426.

Przy hówek i przybytek zwierząt

Sprawę przychówku i przybytku zwierząt normuje T. X. cz. I art. 431, w myśl którego przychówek i przybytek należy do ich właściciela. Jeżeli zaś samiec i samica należą do różnych właścicieli, to do kogo należy samica, do tego należy też i jej przychówek. W razie sporu co do zwierząt znajdujących się w endzym posiadaniu, przychówek należy do właściciela prawnego tylko wówczas, jeżeli skargę wniósł w przeciągu roku od dnia zagarnięcia w posiadanie tych zwierząt.

KAŻDY, kto zaprenumeruje „Kurjer Wileński“ jeszcze w marcu r. b. będzie otrzymywał bezpłatnie nasze pismo do dnia 1 kwietnia 1939 roku.

Ją ciężko zranił sam popełnił samobójstwo

Byli pracownik gminny w Zaostrowiecu (pow. nieświeski), Józef Surgunt udał się do swej znajomej, Janiny Borchówny i oddał do niej kilka strzałów rewolwerowych, raniąc ją ciężko. Po dokonaniu tego szaleńczego czynu popełnił samobójstwo, strzelając sobie w serce. Władze sądowe i

Tabela loterii

1 dzień ciągnięcia 2-ej klasy 44-ej Loterii Państw.

I I I CIĄNIENIE GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana 10,000 zł. padła na nr. 138723
25.000 zł.: 68153
5.000 zł.: 117020 153741
2.000 zł.: 48688 54265 101100 107162 150371
1.000 zł.: 89118 105337 126167 140363 156344
500 zł.: 10296 11769 29408 37569 55919 99368 110850 141819 157657 162224
250 zł.: 3967 4531 7606 8573 17743 19944 22799 25576 64213 65462 67229 68900 71267 74903 84994 102635 105014 134282 157106 158674

WYGRANE PO 125 ZŁ.

79 388 462 648 960 1498 654 3315
453 518 965 4227 91 786 5120 377
651 6242 421 811 7016 485 8070 279
419 584 10260 041 11201 673 962
12613 1346 855 14343 79 568 15611
803 979 16057 146 241 764 899 17879
18183 271 616 744 950 20283 439 907
21682 22377 722 23228 24662 63 25057
186 288 26077 345 27057 360 430 543
29216 662 30926 31723 972 32315 52
668 819 33613 34 732 34381 35747
36127 574 37062 794
38087 123 309 39041 217 357 482
40138 940 41870 937 42010 835 44
45107 780 46818 57 48403 49397 446
941
50231 86 420 64 616 812 51055 388
407 52286 499 759 830 945 58447
618 745 54067 157 6 242 54 991 55005
138 823 901 56826 50823 50299 695
60876 786 61040 73 465 837 62027
268 679 68260 704 64118 487 65237
437 67949 69218 496 784 996
70057 198 711 71380 487 881 960
72095 226 961 73006 912 74026 287
751 75582 967
76079 124 234 449 57 888 77023
166 78344 794 79046 521 82 740
986 80182 833 886 81043 673 938
84603 801 85105 209 86024 692
87602 88098 213 48 54 834 938
89155 28 69 57.
90125 790 91285 870 92781 75
93143 78 959 69 94423 95188 568
96675 865 97453 64 559 830 935
98136 230 99995.
100059 140 101062 195 888
102555 103095 727 104025 960
105261 742 107813 108578 720 93
907 109660 110307 808 111650
112076 290 118479.
114890 527 697 115260 837 116354
117026 61 341 118254 683 717 119151
839 789 120640 121594 123292 989
124465 126435 565 668 126093 560
676 712 31 842 127079 679 797 128104
8 16 836 129110 19 666 876 130243
666 883 131105 319 986 132174 372
898 133000 12 418 134581 135251
66 364 136832 52 137120 525 613 726
900 138900 405 48 955 139657 960
140202 534 141145 318 38 475 867
142081 722 143176 440 144402 615
145034 608 888 146463 147525 676
148789 947 77 149468 150002 786
Po 125 złotych
152365 620 158024 203 17 395
154055 249 156617 156588 656 95
157748 898 158110 953 159142 286
160149 771 162772 975 163081 288
640 766 831 164946

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

185 246 510 11 63 66 850 76 1029
233 985 2072 117 37 0465 607 723
936 37 939 69 3658 716 907 3068 281

6234 610 7030 498 8013 275 664 838
988 90504 10137 339 745 871 11057
273 88 440 885 971 12083 108 346
846 924 13586 88 974 14124 304 651
77 94 846 59 15232 530 600 16411 670
777 942 17250 59 346 641 784 18479
19113 30 295 690 20444 664 714 999
21618 950 22238 328 488 642 23896
913 24385 483 95 564 70 25325 501
963 26968 76 27256 471 770 868 28181
707 42 819 29069 209 76 30029 94 97
172 466 600 898 975 31161 597 730
32580 816 40 33012 122 629 34031 95
303 44 504 35210 791 36125 98 463
587 92 824 48 730 83 307 90 37038
261 664 744 846 982
38231 540 688 773 892 39572 679
787 876
40263 313 64 873 958 86 41184 716
897 42264 637 808 43133 97 537 726
944 44098 390 660 723 45665 46202
355 404 98 852 47029 176 290 360
53 48077 78 169 224 347 99 49023
422 503 754 813 29 64
50468 51256 98 359 430 576 633 733
947 53359 524 58160 788 889 54027
100 57163 58166 354 413 582 654 764
815 59 662
61010 324 779 62112 333 507 855
61 63317 65 716 64141 851 662 704
811 65262 472 782 66643 51 853 61616
8118 818 9084 232 77 655 84 87
70048 437 60 613 44 71005 861 696
956 73092 332 452 636 721 88 968
74800 225 431 627 75543 797 861 69
917
76154 221 533 613 898 77286
735 822 969 78781 946 79005 232
926 80144 248 738 81396 551 661
82 973 82424 83036 435 569 84341
579 85203 25 482 587 976 86322
79 600 802 935 87267 344 618 35
816 29 88479 645 931 89586.
90114 33 407 665 92100 734 803
42 93208 330 833 927 80 43 59
94093 261 410 541 45 95272 565
96248 858 97062 151 317 57 940
98598 731 99553 55 79 814 946.
100076 591 870 101230 441 710
973 102102 39 229 429 52 810
386 106144 465 107273 108044 144
103241 882 903 104805 25 105262
271 348 422 38 680 810 934
109223 345 738 80 933 110114 232
875 111120 281 112798 810 113651
943.
114341 657 99 115324 663 915
116105 500 818 117452 971 118238
544 851 119027 453 62 623 971 120082
155 224 84 90 332 89 414 42 55 528
944 121195 397 602 28 806 122057
312 801 95 123060 167 572 98 811
124084 171 92 434 125210 525 126306
477 753 1276709 39 977 128203 773
871 129106 85 200 77 491 719 63 67
2 947 130358 849 99 131009 417 537
86 656 787 913 132364 623 133471
134308 135000 85 152 248 456 589 983
136300 32 53 605 713 913 61 137161
299 361 400 81 512 674 707 952
138618 849 57 87 139570 140021 463
531 141463 512 142065 244 710 143096
130 322 89 466 777 144054 173 510
145090 305 14 64 745 836 146296 324
54 574 824 948 47041 185 634 148011
40 285 558 788 858 149137 594 759
160248 64 303 452 875 151243 426 71
777 989
152060 270 153400 80 154427
521 30 672 155228 693 156624
157602 46 158094 573 914 61
159207 685.
161083 54 197 332 688 716 162080
711 811 163231 652 810 986 164139
650
25 990 zł. na nr. 159254

III CIĄNIENIE GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana 20.000 na nr. 16573
25 990 zł. na nr. 159254

15.000 zł. na nr. 30351
10.000 zł. na nr. 31263 105127
121284
5.000 zł. na nr. 42308 87980
2.000 zł. na nr. 10717 21690 48420
64355 65885 118842 142429
1.000 zł. na nr. 3616 10177 14470
36579 40206 64783 133325
500 zł. na nr. 2921 3630 4052 8604
48430 50091 69654 73800 80625
137603 140343 140777 142164 143077
149590 158543 159975 163804
250 zł. na nr. 206 2487 2930 5185
6977 7789 8164 8532 8735 10529
11271 15072 18060 20795 22808 23746
25367 26418 30341 31065 32479 34574
34891 35455 42374 48979 52236 59206
61241 61734 63011 63787 76778
87256 89436 89659 92495 93040 97890
100716 101029 102914 103017 107619
109286 109362 109547 110768 121336
122476 123324 124603 126482 128846
129943 131500 132533 133730 136633
141629 144936 147655 152761 152383
153571 154446 156748

WYGRANE PO 125 ZŁ.

1737 89 7961 2099 306 4143 911
4497 630 970 5653 822 6357 412
7404 8263 846 919 571 644 834 941
10153 597 602 11903 12837 13239
869 84 14073 181 283 595 15056 452
849 16374 880 17011 37 18256 19289
511 23 620 862 20360 640 21332 22308
81 566 23796 25422 26243 28906
29650 30111 496 31135 468 548 34757
35113 835 991 36434 559 814 910
38357 919 39276 4197 242489 43468
539 635 46163 862 48802 95 49508
604 791 809 50160 52972 53138 235
54185 377 414 543 764 55019 98 379
57460 765 58803 59101 91 238 899
61075 62175 759 63380 64202 321 470
517 89 66527 67622 68212 515 659
69596 644 71086 104 921 72288 84904
86 75474 779 76264 904 78757 79587
80881 81320 776 88893 921 85492 540
86128 252 87971 88425 507 89860 91963
69 92886 83 705 20 516 641 94362 527
95336 915 97219 993 87 98519 932
90464 751 890 988
100132 42 377 595 101363 102181
457 103267 477 573 960 105417 106167
758 107056 882 108180 279 109676 899
109394 466 112281 664 1144595 115157
808 116634 629 903794 75 715 119464
120582 121494 875 95 973 122267 905
123505 124742 125920 127245 681
128036 129667 130966 131372 767
132085 335 767 133021 267 134179
904 135723 136214 513 609 137629
138590 139245 382 919 140258 141121
143448 144343 936 145855 146050 542
147017 148832 908 149006 676 150529
151520 946 152803 994 153083 908 36
154803 156726 157193 311 158170 202
383 975 159674 161772 162681 856
16448

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

197 994 987 2043 415 716 3107 63
96 359 789 890 986 5308 6647 952 7488
880 8077 296 471 866 934 9215 669
860 10537 644 897 11326 531 12469
588 95 847 89 983 13860 63 723 44
820 14672 713 64 14684 772 16291 938
17214 302 438 69 778 874 18040 307
39 557 671 714 869 70 983 19205 586
685 21265 409 19 53 74 900 22065 236
326 926 23023 461 541 803 25241 391
698 980 26055 545 708 21100 306 877
84 92 927 28 32 327 29070 109 725
80580 31478 83 764 32326 450 615 871
31914 229 803 34365 897 85159 423
624 812 86147 723 98 945 37023 387
98 38020 250 626 829 947 89481 587
840 955 40159 208 450 87 991 41099
185 316 603 43062 733 961 54 44153
928 45032 124 374 623 962 46021 122
455 920 47817 52 882 93 203 60 407
506 49095 335 28 487 97 697 970 85
50662 97 51261 324 552 634 52658
96 763 58292 539 47 888 54073 534
889 931 55182 162 56417 27 654 57192
58561 59390 654 55 740 60037 108 308
412 61264 403 669 62738 63630 733
64015 17 958 65200 715 90 993 66329
696 67573 849 68628 809 806 69067
834 448 912 70360 449 516 717 72128
73158 289 410 739 74014 152 386 447

62 600 879 7076 380 798 991 77208
831 884 73168 437 79076 368 474 629
839 80297 402 81060 768 891 82949
83081 826 84873 85089 277 86089 396
526 794 844 975 87102 892 88148 624
906 89530 887 90247 428 946 97007
409 524 613 92013 93223 596 792 961
94100 837 95200 933 96806 97578 690
892 98094 118 769 99863
100055 247 711 101182 537 102045
103890 98 438 205 754 806 105130 37
656 838 106337 434 44 107217 108021
155 566 837 920 109018 298 598 110595
867 88 111079 257 363 796 112489
113853 584 114071 154 818 44 811
15070 830 115006 117187 118184 819
119964 120867 738 122033 558 732
123516 32 125500 894 447 126763
127072 128081 382 418 648 776 129047
320 49 518 63 130018 480 725 991
131051 283 352 727 818 89 132218
370 133100 16 52 410 989 134130 337
47 436 135028 765 137546 138808 998
139892 457 627 925 140480 519 698
461 142265 500 143568 144538 145600
9 146770 86 808 147364 62 460 148248
355 406 949 149168 846 952 150867
987 151048 416 69 735 951 98 153289
889 874 971 154137 826 742 649 70 875
995 155519 31 752 97 156934 157199
158523 780 159250 160662 430 526
161114 974 162876 164193 755

IV CIĄNIENIE WYGRANE PO 125 ZŁ.

138 216 550 653 84 1491 2221 671
867 8231 874 4013 33 36 183 999
5883 941 6040 80 231 921 7624 927
8095 704 91 9165 659 88 840 906 79
10297 312 616 754 849 953 90 11627
87 12724 63 13075 147 57 345 14314
443 90 884 929 15092 125 248 529 639
16820 52 966 17384 654 18259 578 768
999 952 19086 535 986 20128 228 363
88 21658 22888 509 23226 943 24175
625 25189 90 338 778 936 26424 511
948 27351 747 28103 667 70 94 923
29215 421 562 617 30235 51385 661
62 811 32273 912 33057 655 34106
808 35343 83 872 36343 480 66 568
974 37549 97 38894 89452 602 40459
538 871 924 41585 73 836 42018 483
43968 69 44388 569 45516 914 46912
47064 310 478 48139 312 53 49054 73
467 837 50180 28 393 469 521 23 51151
492 52165 72 53109 337 721 982 93
54118 252 323 55419 994 56128 218
335 672 812 58 58348 632 927 59748
967 60330 596 61192 268 319 80
62095 124 28 63999 64019 126 501 670
948 66205 67400 978 68296 344 410
69003 10 185 354 70715 953 71523
875 73122 74321 658 75453 720
76885 77068 448 78082 79041 80221
493 629 97 81840 909 82639 724 894
83782 84069 422 545 604 85683 821
86481 685 87072 253 792 88365 767
80 89395 604 758 90188 588 738
92043 51 882 457 745 93067 529 685
700 857 970 94062 96 632 95308 448
899 96058 931 97090 127 98234 99456
620 754
100307 611 101021 89 167 880 903
102638 103071 240 668 871 104296
349 424 588 105049 166 847 106309
461 595 96 600 107351 508 98 717 87
871 953 93 108050 67 163 423 533
74 778 805 109239 718 863 931 110488
518 111004 386 602 112065 845 113196
305 665 320 114892 921 28 115989
116237 448 117837 118188 119066
239 459 960 810 120300 561 798
121875 659 122056 479 567 123592
695 124179 859 639 52 823 125088
227 591 126192 801 127302 41 707
128315 129672 88 747 130030 603
131170 431 694 99 87 132443 526 28
645 1333158 415 134015 300 429 79
758 859 135053 372 679 136085 97
137157 263 606 967 138046 270 317
543 139436 726 902 140128 419 32
141084 368 742 142091 400 37 533

KRONIKA

MARZEC

24

Piątek

Dziś: Marka i Tymoteusza
Jutro: Zwiastowanie NMP.

Wschód słońca — g. 5 m. 16
Zachód słońca — g. 5 m. 36

Sporządzenia Zakładu Meteorologii USB
w Wilnie dn. 23.III. 1939 r.

Ciśnienie 749
Temperatura średnia — 1
Temperatura najwyższa — 4
Temperatura najniższa — 8

Opad 6,5
Wiatr: północny
Tendencja barom.: spadek
Uwagi: pochmurno, śnieg.

KRONIKA HISTORYCZNA:

1241. Najazd i spalenie Krakowa przez Tatarów.
1615. Zwycięstwo hetm. Chodkiewicza pod Smoleńskiem.
1794. Urocz. przysięga T. Kościuszki w Krakowie.

WILEŃSKA

DYZURY APTEK.

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Nałęczka (Jagiellońska 1); S-ów Augustowski (K. Józowska 2); Romeckiego i Zelańca (Wileńska 8); Frumkinów (Niemiecka 23); Rosikowskiego (Kalwaryjska 31).

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokowska 42); Szantyr (Legionów 10); Zajązdeckiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA.

— Posiedzenie Rady Miejskiej. Najbliższe plenarne posiedzenie Rady Miejskiej wyznaczone zostało na 30 bm.

Będzie to jedno z ostatnich posiedzeń obecnej Rady Miejskiej ze względu na zbliżający się już termin nowych wyborów.

Porządek obrad poświęcony będzie przede wszystkim sprawom finansowym, związanym z nowym budżetem miasta.

— Magistrat szuka miejsca pod budowę szpitala centralnego. Magistrat na ostatnim swym posiedzeniu powołał specjalną komisję, która ma wybrać odpowiedni plac pod budowę centralnego szpitala. Szpital ten skoncentruje w jednym miejscu wszystkie istniejące szpitale miejskie.

WOJSKOWA

— Zasiłki dla rodzin rezerwistów. Referat wojskowy Zarządu Miasta wypłaca obecnie zasiłki rodzinom rezerwistów, którzy odbyli już ćwiczenia wojskowe.

AKADEMICKA

— Polski Akademicki Związek Zbliżenia Międzynarodowego „Liga” w Wilnie zawiadamia, że lokal „Ligi” mieści się obecnie przy ul. Zamkowej 24 m. 7 tel 21-43.

Sekretariat czynny codziennie od 9 i 7 do 19.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZ

— Klub Włóczęgów. Dziś o godz. 20.15 w Instytucie Europy Wschodniej red. Władysław Bączkowski z Warszawy wygłosi odczyt pt. „Prometeizm a polska racja stanu”, poczym odbędzie się dyskusja nad wydarzeniami aktualnymi.

Wstęp wyłącznie za zaproszeniami.

— „Stefan Oskierko kasztelanie nowogródzki emigrant wyznaniowy”. W niedzielę 26 bm. o godz. 6 wieczorem w Towarzystwie Miłośników Historii Reformacji Polskiej im. Jana Łaskiego (Zawalna 11—3, parter), odbędzie się zebranie z referatem p. Wacława Gizberta Studnickiego pt. „Stefan Oskierko kasztelanie nowogródzki, emigrant wyznaniowy”.

Wstęp wolny, goście miłe widziani.

NOWOGRODZKA

— ZEBYŻ TO BYŁO TAK W KAŻDYM WOJEWÓDZTWIE... W ostatnich czasach daje się zauważyć wzmożone tempo akcji zbiorczej na FOM, prowadzonej przez Ligę Morską i Kolonialną w Nowogródku. Spośród wielu napływających ofiar, niektóre są służące na specjalne podkreślenie:

Zarząd Ogniska Zw. Nauczycielstwa Polskiego we Wsielubiu wpłacił na FOM kwotę 100 jako czysty dochód z zabawy.

Koło Szkolne LMK w Iwizy, pow. Nowogródki, dzięki inicjatywie p. Kaz. Serafińskiego zorganizowało przedstawienie, z którego dochód w wysokości 24 zł 85 gr przekazano na budowę ścigacza Ziemi Nowogródzkiej.

Koło Szkolne LMK w Marysinie, pow. Nowogródki złożyło na ścigacza 10 zł 05 gr.

Koło Szkolne LMK w Horodyszczu, pow. Baranowicze zebrało kwotę pokązną 150 z przeznaczeniem na FOM, na budowę ścigacza.

Oddział LMK w Poczapowie zorganizował udaną zabawę na FOM, która dała dochód w wysokości 52 zł.

Na uwagę zasługuje stała i systematyczna zbiórka na FOM, prowadzona przez p.

Henryka Paduszyńskiego w Nowojelni i p. Leona Świerkowskiego w Koreliczach.

Szereg gmin woj. nowogródzkiego preli minowało w budżetach swoich na rok 1939 pewne subwencje na FOM. Zarząd Gminy w Nalibokach — 50 zł, w Wolnej — 25 zł, w Sobakińcach — 200 zł, w Wołmie — 10 zł, w Mirze — 50 zł, w Kuszelewie — 50 zł.

Ciekawą imprezę zorganizował Oddział LMK w Snowiu, pow. Nieśwież pod nazwą „Bal bez balu”, która dała pokązny zysk 116 zł.

Wszystkie powyższe ofiary, wyjęte fragmentarycznie spośród masy ciągle napływających datków, są dowodami głębokiego zrozumienia dla spraw obronności Polski na morzu.

Zarząd Okręgu Ligi Morskiej i Kolonialnej Ziemi Nowogródzkiej przypomina na tym miejscu, że każdy grosz złożony na FOM idzie bez żadnych otrąceń administracyjnych czy organizacyjnych na budowę wojennych jednostek morskich.

Konto FOM Ziemi Nowogródzkiej — 42017.

LIDZKA

— „Ziemia Lidzka”. Ukazał się w Lidzie nowy numer marcowy miesięcznika „Ziemia Lidzka”. Artykuł wstępny pióra Aleksandra Śnieżki, poświęcony jest pamięci Wandalina Szukiewicza, znanego archeologa. Następnie p. Michał Szymielewicz zajmuje się historią Dworzyszcz i Trokiel. P. Abramowicz — sprawą czasopiśmiennictwa w województwie nowogródzkim. Numer uzupełniają: bibliografia miast i miasteczek w północno-wschodniej Polsce (Polożenie topograficzne, rozplanowanie, fizjonomia) oraz bogata kronika.

— Pamiętnik Zjazdu Lekarzy Szpitalnych w Lidzie. Wyszedł z druku pamiętnik zjazdu lekarzy szpitalnych województwa wileńskiego i nowogródzkiego, odbytego w dn. 13 lutego ub. roku w Lidzie. Książka zawiera 70 stron druku.

BARANOWICKA

— Obchód imienin Marszałków Polski w Rodzinie Policijnej w Baranowiczach. W ładnej świetlicy „Rodziny Policijnej” w Baranowiczach o godz. 17-tej, 18 marca zebrał się funkcjonariusze Policji Państwowej z rodzinami. Zebranie zagał komendant powiatowy p. Hołowko, poczym odczyt o życiu i działalności Marszałka Śmigłego Rydzę wygłosiła radna Stefania Bojarska. Orkiestra dzieci rodziny policijnej odegrała kilka utworów okolicznościowych.

Nazajutrz o godz. 19-tej sala tej samej świetlicy, zapelniała się znów członkami Rodziny Policijnej, którzy w skupieniu wystęchali przemówienia Pana Prezydenta.

— Oddział Zw. Strzeleckiego Baranowicze urządził w swojej świetlicy 2 uroczyste obchody 18 i 19 marca 1939 r.

— Przygotowania do wystawy higienicznej w Baranowiczach. Powszechnie zainteresowanie w Baranowiczach wywołała wiadomość o przybyciu z Grodna Wielkiej Ogólnopolskiej Wystawy Higienicznej, która w swym triumfalnym marszu po kraju odbyła już podróż do 14 miast polskich. W trosce o zdrowie i podniesienie higieny ludności Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie w porozumieniu z Min. Zdrowia i Opieki Społecznej przystąpił do organizowania wystaw higienicznych w poszczególnych miastach Polski.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wynajął już w Baranowiczach na okres 2 tygodni do dyspozycji Wystawy Higienicznej dużą salę Ogniska Polskiego gdzie będą pomieszczone liczne działy z odpowiednią galerią obrazów. Wstęp na wystawę dla wszystkich bezpłatny. (Zb).

NIEŚWIEZKA

— Zjazd LMK w Nieświeżu. Ważny Zjazd Obwodowy LMK w Nieświeżu odbędzie się 26 marca br. o godz. 11.30 w lokalu Obwodu w Nieświeżu, przy ul. Wileńskiej 6.

W Zjeździe weźmie udział z ramienia Zarządu Okręgu Wiceprezes Witalis Olszański, Inspektor P. P.

— Konkurs dobrego czytania. Z. S. w Zaostrowiczu zorganizował konkurs dobrego czytania książki. Do konkursu stanęły 2 zespoły strzeleckie i 2 przedpoborowych. I-sze miejsce zajął zespół przedpoborowych

W nocy, 20 bm., nad wsią Fabianiszki (gm. Rzesza) buchnęła łuna. Ludzie zerwali się z łóżek i pobiegli na ratunek.

Jak się okazało — zapłonął dom mieszkalny Matarewicza Jana. Dzięki energicznemu wysiłkom pożar wkrótce ugaszono. Spaliła się tylko część domu. Mieściło się tam przedsiębiorstwo garncarskie Podlipskie go Filipa, który w pożarze stracił narzędzia

z przodownikiem Janem Korsiukiem, II-gie miejsce zespół Z. S. z przodownikiem Eugeniuszem Wyręgo. III-cią nagrodą indywidualną przyznano Władimirzowi Waluszowi. W skład komisji konkursowej wchodził: p. kpt. Kłedzik, dr Sielicki i grono miejscowego nauczycielstwa.

— Nieudana podróż w nieznane. Piotr Krupko ze wsi Podlesie (pow. nieświejski) ulega przedziwnej sile podróżowania. Nie należy z tego tytułu go winić i mieć mu za złe, że rodzinne Podlesie obrzyło mu doszczętnie i chciał koniecznie zobaczyć na własne oczy „Moulin Rouge” i p. Daladier. Ponieważ Piotruś decyduje się szybko — udał się przeto do Horodzieja, i gdy tylko pociąg pośpieszny Stalpec—Paryż zatrzymał się na stacji, miły podróżnik ulokował się w I klasie, zdejmując momentalnie łapcie w celu wysuszenia. Zadowolony z siebie i swych planów Piotruś rozwalił się na miękkim siedzeniu i zapalił „machorkowego”, co stało się dlań przyczyną wielu nieprzyjemności. Jadąc w tym przedziale żona pewnego członka korpusu dyplomatycznego (jednego z państw ościennych) p. Chana N. — zaprotestowała gorąco, jako że przedział ten był dla niepalących. Straż kolejowa wyciągnęła Piotrusia z przedziału i w celu wylegitymowania poprowadziła w kierunku biura. Nieświadomy Piotruś zaczął wiać przez tory. Zarządco pościł i oblawę, w której wziął również udział małyk Złziszio, kropiąc ze swego straszaka, jaki otrzymał na imieniny od ciotki. Świadkowie tego zdarzenia zrobili Zdzisiowi owację. Podróż w nieznane Piotra Krupko narazie skończyła się wylegitymowaniem go i protokółem policyjnym. Krupko powiada: „Any usie mudyrye, no ja toż nie durak. Nie udało się siedownia — na drugiej niedzielce udastia. Nada mnie było saditia u pojezd niezhotye, a z drugiej starany”.

Przekonamy się, co będzie w przyszłym tygodniu.

POSTAWSKA

— DEKORACJA ZASŁUŻONYCH. W dn. 18 Starosta Powiatowy w Postawach Wielewieski z upoważnienia Wojewody Wileńskiego udekorował wicestarostę Wacława Białkowskiego i referenta Jagielskiego srebrnymi krzyżami zasługi.

Równocześnie zostali udekorowani brązowymi krzyżami zasługi podwójcy gminy postawskiej Aleksander Tałajko i sekretarz referatu rolnego Albin Juszkiewicz.

OSZMIAŃSKA

— W stuletnią rocznicę stracenia bohatera narodowego Szymona Konarskiego powstało wśród rolników gminy Polany, pow. oszmiańskiego inicjatywa budowy publicznej szkoły powszechnej im. Szymona Konarskiego w Równopolu, gm. Polany. Plac pod szkołę ofiarowali gospodarze wsi Wiesiołajcie, reszta zaś gospodarzy okolicznych zobowiązała się dać pomoc w postaci bezinteresownej pracy.

SŁONIMSKA

— KURS RYBACKI. W Stonimie otwarty został kurs rybacki, zorganizowany przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Wilnie przy współudziale Urzędu Wojewódzkiego w Nowogródku. Na kursy przybyli rybacy z terenu powiatów baranowickiego, stołpeckiego i słonimskiego. Potrwa on 3 dni. Poza wykładami na kursie przewidziane są pokazy praktyczne i ćwiczenia.

PODBRZEZIE

— Na FON. Z inicjatywy kierownika szkoły powszechnej w Okmianie, gm. podbrzeskiej, mieszkańcy Okmianie złożyli na FON w dniu Imienin Marszałka Rydzę-Śmigłego 50 złotych.

Dziki gęsi krążą bezładnie skowronki i szpaki głodują

Nad terenem powiatu nieświejskiego przelatują od tygodnia dziki gęsi, ciągnące na wschód. Ptaki te lecą bardzo nisko, tak że widoczne jest ich zmęczenie. Ponieważ rzeki i jeziora są dotychczas zamrznęte — ptactwo krąży bezładnie, cofając się

na zachód i południe. Skowronki i szpaki wskutek braku pożywienia głodują i wiele z nich ginie. Charakterystycznym jest, że skowronki zupełnie nie śpiewają, na wet w godzinach południowych, kiedy słońce silnie przygrzewa.

Ostrożnie z ogniem! Ciągłe pożary na wsiach podwileńskich

Tak Matarewicz jak i Podlipski obliczają swe straty po 1000 zł. każdy.

Pożar powstał wskutek wadliwej konstrukcji przewodów kominowych i nadmiernego nagrzania ich podczas wypalania garnków. (Zb.).

18 bm., o godz. 19, w kolonii Paszki

spaliła się łaźnia Heleny Rymdzionek, wy rządząc właściciele stratę 80 zł.

Przyczyna — wadliwa budowa pieca. (Zb.).

W kolonii Gubiszki, gm. Orany, spaliła się 18 bm. łaźnia Wacława i Witolda Hawrylkiewiczów. Straty wynoszą ok. 100 zł.

Pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się ogniem. (Zb.).

MOŁODECZAŃSKA

— „Wola ojca” w Mołodecznie. 17 marca rb. Oddział Zw. Strzeleckiego w Mołodecznie w sali kina „Strzelec” zorganizował przedstawienie, na które złożyła się sztuka Bohusz-Szysko czteroaktówka pt. „Wola ojca”. W przedstawieniu brali udział wyłącznie strzelczynie i strzelcy miejscowego oddziału. Na wyróżnienie zasługują: strzelczyni Wanda Blocka, oraz strzelcy Staszkie wicz Stanisław, Bolesław Blocki i Jan Głowacki. Uzyskany zysk z imprezy w sumie 12 zł i 85 gr przekazano na FON.

Tego rodzaju imprezy cieszą się w Mołodecznie coraz większym powodzeniem i są na prośbę wojska powtarzane w garnizonie-SSN.

STOŁPECKA

— 18 i 19 marca w Państw. Głmn. w Stolpecach. Państwowe Liceum i Gimnazjum im. T. Hołowki w Stolpecach dla uczczenia dnia Imienin Marszałka Polski J. Piłsudskiego i Marszałka E. Rydzę-Śmigłego — urządziło 18 i 19 marca br. trzy przedstawienia. Jedno dla młodzieży gimnazjalnej i szkół powszechnych, dwa następne dla starszego społeczeństwa i żołnierzy baonu KOP w Stolpecach.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— „ZAZDROŚĆ I MEDYCyna” — na przedstawieniu wieczorowym! — Dziś, w piątek dn. 24 marca o godz. 20 w Teatrze Miejskim na Pohulance ujrzemy na przedstawieniu wieczorowym — sztukę w 18 obrazach „ZAZDROŚĆ I MEDYCyna” — według słynnej powieści M. Choromańskiego, w adaptacji scenicznej Walentyny Alexandrowicz, w inscenizacji i reżyserii dyr. Kiełanowskiego. Ceny popularne.

Jutro, w sobotę dn. 25.III o godz. 20 „Zazdrość i medycyna”.

— Teatr Miejski z Wilna w Mostach! Dziś, w piątek dn. 24 marca Teatr Miejski z Wilna gra w Mostach — ciekawą komedię współczesną Antoniego Cwojdzkiego „CZŁOWIEK ZA BURTA”, w wykonaniu pp.: E. Sciborowej, I. Horeckiej i W. Scibora. Oprawa dekoracyjna — Jan i Kamila Gohusowie.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”.

— Występy Janiny Kulezyckiej. — Dziś premiera operetki klasycznej „Lizystrata” z Kulczycką w roli tytułowej, oraz Hałmirską, Kwiatkowską, Piasecką, Iżykowskim, Rychterem, Chorzewskim i Szczawińskim w rolach popisowych.

Operetkę tę cehuje przepiękna muzyka, oraz dowcipne, pełne ciętej satyry libretto. Balety pomysłu J. Ciesielskiego z udziałem M. Martówny. Przy pulpicie M. Kochanowski, reżyseria W. Rychtera. Oprawa sceniczna E. Grajewskiego.

RADIO

PIĄTEK, dnia 24.III. 1939 r.
6.56 Pieśń por. 7.00 Dziennik por. 7.15 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Program na dzisiaj. 8.15 Muzyka por. 8.50 Czytanka wiejskie. 9.00—11.00 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Muzyka do dramatów. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Ostatnie dzieło sceniczne Ryszarda Wagnera „Parsifal” z Cyklu „Ulubione opery” w opr. St. Harażkowskiej. 13.30 W dawnym Wiedniu. 14.00—15.00 — Przerwa. 15.00 „Kokus, pokus, dominicus” — audycja dla młodzieży. 15.20 „Rozpocznymy ligowy sezon piłkarski” — zbiorowa audycja z Rozgłośni PR. 15.37 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Rozmowa z chorymi. 16.35 Joaquin Turina: Kwartet smyczkowy. 17.05 W setną rocznicę Biblioteki Polskiej w Paryżu — felieton. 17.20 Z naszych pieśni — śpiewa H. Losakiewicz-Molica. 17.45 Audycja dla wsi: 1) „Przed siewami wiosennymi” — pog. prof. W. Łastowski; 2) Poradnik rolniczy prow. A. Przegaliński; 3) Muzyka popularna; 4) „Borysz” — pog. wygł. W. Klimaszewski. 18.25 Wycieczki i spaceru prowadzi E. Piotrowicz. 18.30 Półminutowy komunikat KKO „Chłopcy z Klubu Sportowego „Orion” — słuchowisko. 19.05 Koncert rozrywkowy. 20.35 Audycje informacyjne. 21.00 „Nie czytamy” — felieton Starego Doktora. 21.15 Koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej. 22.30 „Pierwsza miłość” — fragment z pow. „Lüdigero wie” M. Promińskiego. 22.50 Muzyka z płyt. 22.55 Rezerwa programowa. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennikowej. 23.05 Zakończenie programu.

Z teki policyjnej

SYSTEMATYCZNIE...

Policja zatrzymała niej. Szymańskiego A. (z Batorego 7), który dokonywał systematycznej kradzieży skór na szkodę swego chlebowadcy, Alchimowicza (Ostrobramska 8). (Zb).

„KILIMIRAZ”

Grodziewicz Mieczysław (Pionierska 3.) został zatrzymany wraz ze skradzionym kilimem na szkodę Domu Pracy przy ul. Sublicz. (Zb).

ZGINAŁ.

Janusz Bratus (Tartaki 19), lat 13, wyszedł z domu do szkoły w dniu 22 bm. i dotychczas nie powrócił.

O zaginięciu zameldowała matka, Lucja Bratus. (Zb).

ZA PRZYKŁADEM SWEGO IMIENNIKA... Budzylko Antoni (zaulek Szkaplery nr 6.) zameldował organom PP., że niejaki Adolf Klajn (Lipówka 3.) zabrał mu i przywłaszczyl sobie 3 młoty do tłuczenia kamieni

oraz gumę do obwijania nóg — wart. 9 zł 30 gr. (Zb).

Dziś premiera

w kinie „PAN”

GIBRALTAR

„Najczulszy strategiczny punkt świata”

Najpotężniejszy film o niezwykle fascynującym scenariuszu. Niezwykle barwna dramatyczna akcja filmu toczy się w Gibraltarze, Hiszpanii. Reżyser Fedor Ozep (sławny realizator rosyjski emigrant).

Kurjer Sportowy

Delegaci Wilna jadą do Warszawy

Na odbytej konferencji lekkoatletycznej postanowiono wysłać do Warszawy delegację w składzie pp.: Kudukisa i Zieniewicz na walne zebranie PZL.
Delegaci Wilna mają porozumieć się z przedstawicielami Białegostoku i obronić stanowiska okręgów prowincjonalnych przed ich zlikwidowaniem.

Nadmieniamy przy sposobności, że prezesem lekkoatletów wileńskich jest mjr Wilczyński znany ze swej ruchliwości i ofiarności jeżeli chodzi o młodzież i sprawy sportowe. Gieźmy się więc bardzo, że p. mjr Wilczyński objął tak ważną placówkę sportową jak prezura Wileńskiego Okr. Zw. Lekkoatletycznego.

Grupowe mistrzostwa Polski w boksie

czędz meczem w sali kina „Mars“

W najbliższą niedzielę i sobotę w sali kina „Mars“ odbędą się grupowe mistrzostwa Polski w boksie z udziałem mistrzów Warszawy, Białegostoku i Wilna. Imprezy reprezentującej podobną klasę Wilno buduje jeszcze nie widzieli. Przecież tacy zawodnicy jak Rotholc, Czortek, Kowalski i Koleczyński to najpoważniejsi kandydaci na mistrzów Europy.

Mistrzostwa Polski będą imprezą niewątpliwie ciekawą. Klasa zawodników Wilna i Białegostoku podniosła się znacznie, tak, że w niektórych wagach będziemy mogli zmusić mistrzów Warszawy do wykazania wszystkich swoich walorów, a nawet pokusić się o zwycięstwo. Naturalnie losowanie odegra niepoślednią rolę, wpływając na wynik.

W WADZE MUSZEJ faworytem jest Rotholc (Warszawa). Doskonali zawodnik, rutyniarz, o błyskawicznym ciocie, który ma taką siłę, że może jej pozazdrościć zawodnik kategorii lekkiej. Najgroźniejszym jego rywalem jest wilanin, Lendzin, który w walce z Nardecją na meczu Polska—Włochy wypadł doskonale. Lendzin walczył już z Rotholcem i przegrał nieznacznie na punkty. Sportowcy wileńscy niewątpliwie liczą na rewanż. Teoretycznie nie jest to wykluczone, chociażby ze względu na atut własnego ringu i własnej widowni. Rotholc jednak przeżywa Lendzina rutyną zdobyty w dziesiątka spotkań i mimo wszystko powinien wygrać. Poza tym będzie to nieoficjalna eliminacja przed wyjazdem na mistrzostwa Europy do Dublina. Michalski (Białystok) ustępuje im o klasę.

W WADZE KOGUCIA cecuche wyrównanie Sobkowiak (Warszawa) w bieżącym sezonie wyraźnie obniżył poziom swojej formy i jedynie kolosalna rutyna ratuje go w krytycznych momentach. Nowicki, mistrz Wilna dysponuje silnym ciociem i niezłym wyszkoleniem technicznym, ale posiada słabą stronę. Celną ciocę wytrąca go z równowagi i zalamuje psychicznie. Górecki z Białegostoku to nasz dobry znajomy. W roku ubiegłym zdobył doświadczenie w rozgrywkach finałowych. Jest to zawodnik o świetnej kondycji i lwim sercu do walki. Z jego strony możemy spodziewać się niespodzianki. Kto wie czy nie należałoby wstawić Łukmna, którego przegrana w mistrzostwach Wilna była mocno problematyczna. Ponadto Nowicki rozpoczął służbę wojskową, co wytrąci go z normalnego trybu życia.

W WADZE PIÓRKOWEJ Czortek (Warszawa) bezwzględnie góruje nad rywalami. Dobra kondycja, błyskotliwa technika, pomysłowość akcji, oto walory naszego mistrza. Piotrowicz (Białystok) i Strykowski (Warszawa) reprezentują równą klasę. Piotrowicz góruje siłą ciociu, Strykowski techniką. Malinowski (Wilno) jest zawodnikiem odważnym, wytrzymuje 3 rundy bez zarzutu, ale jego umiejętności są równe zeru. Styl walki jest antytezą boksu, szablon, brak krycia i pracy nóg. To wszystko w walce z rutynowanymi zawodnikami naraża go na porażki i to przez k. o.

W WADZE LEKKIEJ ujrzymy doskonałego technicznie mistrza Polski Kowalskiego (Warszawa). Sposób walki tego zawodnika wzbudza zachwyt wśród znawców. Świetny lewy prosty, seryjne ataki, klasyczna de-

fensywa charakteryzują Kowalskiego. Resztą rywali to Berg (Wilno), Maj (Białystok) i Tomczyński lub Woźniakiewicz (Warszawa). Gdyby przybył ten ostatni to bez wątpienia należałoby go postawić na drugim miejscu. Berg może pokonać doskonałego technika, ale słabego fizycznie Maja jak i Tomczyńskiego, którego prasa lansuje jako przyszłego mistrza Polski. Tu losowanie może sprawić złośliwego psikusa.

W WADZE PÓLSREDNIEJ Koleczyński jest 100-procentowym kandydatem na mistrza Polski. Wilaninie mieli możliwość oglądać go przed 5 laty, gdy w ramach meczu WKS Smigły—YMCA znokautował w II rundzie znanego punchera wileńskiego Judiga Dziś „Kotka“ to najpopularniejszy pięściarz Polski, nie należy jednak oczekiwać cudów, gdyż przeciwnicy jego nie potrafili mu za grozić. Mistrz Polski, Jańczak jest w roku bieżącym w słabej formie, tym nie mniej jednak jest lepszy od Kuleszy, który powinien walczyć w wadze piórkowej. Jańczak przed 4 laty wygrał w Wilnie z Matiuokiem.

W WADZE ŚREDNIEJ Milewski (Warszawa) to nowa nadzieja boksu Polskiego. Posiada on silny cioc i dobre warunki fizyczne, mimo to rutynowany Unton w normalnej formie nie stałby na straconej pozycji. Jednak forma wykazana na mistrzostwach Wilna nie pozwala liczyć na miłą niespodziankę. Fuks (Białystok) to połączenie siły z bezmyślnością.

W WADZE PÓLCIĘŻKIEJ Łuka (Warszawa) nie reprezentuje większej klasy, mimo to powinien bez trudu rozprawić się z prymitywnym Iwaszkiewiczem (Wilno) i jeszcze słabszym Rosgartenem (Białystok). Do brzozy było gdyby walczył Polakow, który miałby jednak pewne szanse na osiągnięcie sukcesu.

W WADZE CIĘŻKIEJ faworytem jest pseudo-wilanin Blum. Archacki (Warszawa) ustępuje Blumowi pod względem siły i warunków fizycznych. Przewyższa je jednak Bluma odwagą.

W rezultacie Warszawa wyjedzie zdobywając przypuszczalnie od 6 do 7 tytułów mistrzowskich.

A. Cwikliński

Zawody narciarskie w Trokach

Odbył się 12 bm. bieg narciarski indywidualny zorganizowany przez Koło Sportowe przy Liceum Pedagog. w Trokach. W biegu wzięło udział 16 zawodników, rekrutujących się wyłącznie spośród młodzieży liceum.

Trasa była b. ciężka, urozmaicona, obfitująca w liczne podejścia, zjazdy i teren płaski.

- Wyniki techniczne uzyskane w biegu:
- 1) Ruban Halik — 1 godz. 30 sek.
  - 2) Dymbel Jan — 1 godz. 1 min.
  - 3) Olszewski Adolf — 1 godz. 4 min. 10 sek.
  - 4) Wołyniec Michał — 1 godz. 5 min.
  - 5) Niewiara Antoni — 1 godz. 7 min.

Pogoda i warunki śniegowe były bardzo dobre.

Nowy związek w Elektryce

Z. P. Z. Z. Polski Związek Zawodowy Metalowców Oddział Nr 142 Wilno zawiadnia wszystkich pracowników, że na terenie fabryki „Elektrik“ w Wilnie powstał nowy związek pod nazwą — Polski Związek Zawodowy Metalowców, w niedzielę dnia 26 marca rb. w lokalu Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych w Wilnie przy ul. św. Anny Nr 2 o godz. 16.30 (4.30 p.) odbędzie się zebranie organizacyjne - informacyjne dla pracowników fabryki „Elektrik“

Wiadomości radiowe

PAN PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ PRZEMÓWI DO AMERYKI za pośrednictwem Polskiego Radia.

W związku z Wystawą Światową w Nowym Jorku wszystkie nieomal państwa europejskie nadają kolejno specjalną audycję poświęconą powitanu Wystawy Światowej. W każdej z takich audycji zabiera głos głowa danego państwa, poczem nadawany jest koncert, złożony przeważnie z reprezentacyjnych utworów muzyki narodowej.

Audycja polska przewidywana jest na dzień 26 marca. Audycję tę zaszczyli swym przemówieniem Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. dr Ignacy Mościcki.

Następnie powitał ma wystawę p. Stefan Ropp, jako delegat generalny Polski na Wystawę. Po tych przemówieniach nastąpi część koncertowa w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i solistów.

Kino „APOLLO“

w Baranowiczach

Dziś. Wielki film polski o wielkiej, nieszczyśliwej i tragicznej miłości „upadłego anioła“ wg powieści Gabrieli Zapolskiej

O czym się nie mówi

Dziś premiera.
Arcydzieło najwyższej klasy.
Najpotężniejszy film o niezwykle fascynującym scenariuszu

GIBRALTAR

„NAJCZULSZY STRATEGICZNY PUNKT ŚWIATA“

Niezwykle barwna dramatyczna akcja filmu toczy się w Gibraltarze, Hiszpanii.

W rol. gł.: Vivian Romance
Roger Duchesne
Erich v. Stroheim

Reżyser Fedor Ozep (sławny relizator rosyjski emigrant)
Nadprogram: DODATKI.

Dziś Korona produkcji francuskiej

HELIOS Trzy walce

z muz. Oskara Straussa. W rol. gł. uroczą parę koch. Ivone Printemps i Pierre Fresnay. — Nadprogram: Atrakcją kolorową i aktualności.

Chrześcijańskie kino Prawdziwa uczta dla miłośników muzyki i śpiewu. Najpiękniejsza operetka filmowa

SWIATOWID! „PTASZNIK z TYROLU“

W rolach głównych: M. Andergast, Lil Dagover i G. Aleksander.
Początki seansów o godz. 4-ej, w święta o godz. 1-ej

Największe kino miasta „MARS“ — Ceny popularne.

Dziś Pierwszy i jedyny w swoim rodzaju film „gangsterski“ na weselo

„SIERŻANT BERRY“

W roli głównej: Hans Aibers. Światła i cienie Meksyku. Unieszkodliwienie groźnych bandytów. Wytopienie szajki przemytników kokainy. Humor.

LEKARZE

DR MED. JANINA Piotrowicz Jurczenkowa
ordynator szpitala Sawicz.
Choroby skórne, weneryczne i kobiece
ul. Jagiellońska 16 m. 6, tel. 18 66.
Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DOKTOR Blumowicz
choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe
ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz. 9—13 i 3—8.

DOKTOR MED. Zygmunt Kudrewicz
choroby weneryczne, skórne moczopłciowe
ul. Zamkowa 15, tel. 19-60. Przyjmuje w godz. od 8—1 i od 3—

AKUSZERKI

AKUSZERKA Maria Laknerowa
przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz.
— ul. Jakuba Jasińskiego 1a—1 róg ul. 3-g. Maja obok Sądu.

AKUSZERKA M. Brzezina
masaż leczniczy i elektryczny. Ul. Grodzka Nr. 27 (Zwierzyńcic).

AKUSZERKA Smiałowska
oraz Gabinet kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmładzające, wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Wielka 4—1.

Kupno i sprzedaż

MOTOCYKL 2-setka marki Tryumf angielski model 1934/5 r. sprzedam natychmiast z powodu wyjazdu — cena przystępna. Oglądać — ul. Zarzeczce 18 m. 2.

PROSZKI KOGUTEK

ZASTOSOWANIE: GRYPA, RZEZIBIENIE, BOLE GŁOWY, ZĘBOWIŁA itp.

Zadziałek erytrynianu proszków ze sm. fabr. „KOGUTEK“ GASECKIEGO
rytiko w opakowaniu higienicznym w TOREBKACH

Handel i Przemysł

GUSTOWNE koszule, krawaty, bielizna, galanteria W. NOWICKI, Wilno, Wielka 30, modne płaszcze, kużewce, bonjurki, pijamy.

LOKALE

PRYWATNA Szkoła poszukuje lokalu z 8—10 izb. Centrum miasta nie konieczne. Zgłoszenia do kancelarii: Trocka 1—1, tel. 26-80.

RÓŻNE

ZGUBIONO dn. 21.III wieczorem w pobliżu Hall Miejskich portfel-teczkę z kolekcją wiecznych piór i książkę zamówień. Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem do hotelu „Polonia“, ul. Wielka, do portiera.

PRZY CIERPIENIACH wątroby, żółdka, kiszki, nerek, stosuje się Sok Świętojańskiego Ziela, Magistra Edwarda Góbieca. Sprzedaż Apteki. Skład Główny Warszawa — Miodowa 14.

Przy BÓLACH GŁOWY, NERWOBÓLACH I GRYPIE
stosujcie ŚLIM PROSZKI
KOWALSKINA

BARANOWICKIE

DO Odstąpienia lokal, składający się z 12 pokoi nowoczesnie urządzonych, nadających się dla pomieszczenia biur, urzędów lub instytucyj społecznych. Dowiedzieć się Baranowicze, ul. Hoowera 7.

Nieświeskie

Komunalna Kasa Oszczędności pow. nieświeskiego w Nieświeżu, przyjmuje wkłady od 1 złotego.

CHRZEŚCJAŃSKI BANK LUDOWY w Nieświeżu jest najstarszą instytucją kredytową w powiecie. Wydaje pożyczki członkom, przyjmuje wkłady od 1 złotego.

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. udziałami w Nieświeżu, tel. 99. działy: w Klecku i Snowie. Zakupuje wszelkie ziemiopłody — trzodę chlewną — bydło. Sprzedaje: maszyny i narzędzia rolnicze — nawozy sztuczne — artykuły — budowlane.

Jan Giedroyć-Juraha — „Warszawianka“, Nieśwież, ul. Wileńska 34. Sprzedaż owoców południowych i delikatesów.

Stołpeckie

SPÓŁDZIELNIA ROLNICO-HANDLOWA w Stołpcach, Plac Kościelny 2 tel. 71 Sprzedaje: nawozy sztuczne, maszyny, narzędzia rolnicze i galanterię żelazną, artykuły spożywcze, i kolonialne, narzędzia, materiały opałowe i budowlane, mebl. oraz prowadzi komisową hurtownię soli.
Skupuje: — zboże wszel. — oraz trzodę chlewną.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI pow. stołpeckiego w Stołpcach (ul. Piłsudskiego 8) istnieje od roku 1924. Wkłady oszczędnościowe wynoszą ponad 300 tys. zł. K. K. O. przyjmuje wkłady od 1 złotego.

KINO Rdziny Kołojowej
ZNICZ „DRUGA MŁODOŚĆ“
Wiwulskiego 2
Marja Gorczyńska, Witold Zacharewicz, K. Junosza-Stepowski, M. Cybulski, W. Łoziński, M. Znicz, M. Cwiklińska, T. Wiszniewska i inni.

OGNIKO „WRZOS“
Wzruszająca karta z życia młodej kobiety, która nie zaznała miłości p. t.
Rewelacyjna obsada. Kwiat aktorstwa polskiego: St. Angel-Engelówna, H. Brzezińska, M. Cwiklińska, Si. Wysocka, A. Zelwerowicz, K. Junosza-Stepowski, F. Brodniewicz, Cybulski
Nadprogram: UROZMAICONE DODATKI. Początek seans. o 4-ej, w niedzielę i święta o 2-ej.

REDAKTORZY DZIAŁÓW: Władysław Abramowicz — sprawy kulturalne litewskie i wiadomości z m. Lidy; Zbigniew Cieślak — kronika zamiejscowa; Włodzimierz Hołubowicz — sprawozdania sądowe i reportaż „specjalnego wysłannika“; Witold Kiszkiś — wiad. gospodarcze i polityczne (depeszowe i telef.); Eugenia Masiejewska-Kobylińska — dział p. t. „Ze świata kobiecego“; Kazimierz Leczycki — przegląd prasy; Józef Maśliński — recenzje teatralne; Anatol Mikulko — felieton literacki, humor, sprawy kulturalne; Jarosław Nieciecki — sport; Helena Romer — recenzje książek; Eugeniusz Świaniewicz — kronika wileńska; Józef Święciński — artykuły polityczne, społeczne i gospodarcze.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centrala. Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, Bazylińska 35, tel. 169;
Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze, Ulańska 11; Luck, Wolewódcza 5.
Przedstawicielstwa: Nieśwież, Kleck, Stonim, Stołpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Giębołkie, Grodno, Pińsk, Wołkowysk, Brześć n/B.

CENA PRENUMERATY
miesięcznie: z odnośnikiem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w administracji 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie nie ma urzędu pocztowego ani agencji 2.50

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 30 gr. drobne 10 gr za wiersz. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie. Zastrzeżeń miejsca dla „drobnych“ nie przyjmujemy. Przynajmniej ogłoszeń do odpowiednich rubryk należy zgłaszać do Administracji. Kronika redak. i komunikaty 60 gr za wiersz jednorazowy. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane“ redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—20.